

LEGNICKIE WIADOMOŚCI DIECEZJALNE

**Rok XXXII
kwiecień – maj – czerwiec
Nr 2 (125)**

ISSN 1640-4092

Legnica 2023

SPIS TREŚCI

I. AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ

1. Przesłanie Ojca Świętego Franciszka na 9. Światowy Dzień
Modlitwy i Refleksji Poświęconej Walce z Handlem Ludźmi 5
2. Orędzie Ojca Świętego Franciszka na LX Światowy Dzień
Modlitw o Powołania 7
3. Orędzie Ojca Świętego Franciszka na Światowy Dzień
Modlitw o Ochronę Świata Stworzonego 12
4. Orędzie Ojca Świętego Franciszka na Światowy Dzień
Dziadków i Osób Starszych 17

II. AKTA EPISKOPATU POLSKI

5. Komunikat przewodniczącego Komisji Episkopatu Polski
ds. Misji z okazji 24. Ogólnopolskiego Tygodnia
św. Krzysztofa 21
6. List pasterski Konferencji Episkopatu Polski dotyczący
beatyfikacji czcigodnych sług Bożych Józefa i Wiktorii
Ulmów i ich siedmiorga dzieci 24
7. Komunikat z 395. Zebrania Plenarnego Konferencji
Episkopatu Polski 28

III. AKTA BISKUPA LEGNICKIEGO

8. Zaproszenie biskupa legnickiego na Mszę Krzyżma 33
9. Zaproszenie biskupa legnickiego do udziału w wydarzeniu
ewangelizacyjnym 34

IV. AKTA LEGNICKIEJ KURII BISKUPIEJ

10. Wspomnienie o zmarłym księdzu z diecezji legnickiej	35
11. Regulamin Legnickiej Kurii Biskupiej	36
12. Zmiany wśród duchowieństwa	60
13. Inne zmiany	67
14. Informacja o karze kościelnej	68

V. ARTYKUŁY

15. Ks. Bogusław Drożdż <i>Trzy rodzaje prawdy i trzy priorytety synodalnego dokumentu Instrumentum laboris</i>	71
---	----

Wydawca: Diecezja Legnicka, 59-220 Legnica, ul. Jana Pawła II nr 1, tel. 76 724 41 05
Redaktor: ks. Bogusław Drożdż
Redakcja techniczna: Anna Lichota
Mapka diecezji legnickiej: Maria Przystasz

I. AKTA STOLICY APOSTOLSKIEJ

1.

PRZESŁANIE OJCA ŚWIĘTEGO FRANCISZKA NA 9. ŚWIATOWY DZIEŃ MODLITWY I REFLEKSJI POŚWIĘCONEJ WALCE Z HANDLEM LUDŹMI (8 LUTEGO 2023 ROKU)

Dziś wspominamy św. Bakhitę, patronkę ofiar handlu ludźmi. Łączę się z wami, obchodzącymi ten Dzień, 9. Światowy Dzień Modlitwy i Refleksji Poświęconej Walce z Handlem Ludźmi, którego temat brzmi: *W drodze po godność*, i który angażuje młodych ludzi jako protagonistów.

Zwracam się szczególnie do was, młodych; zachęcam was do troski o godność – waszą i każdego napotkanego człowieka. Dowiedziałem się, że to wy wybraliście temat: *W drodze po godność*. To bardzo ważne – wskazuje na rozległy horyzont waszego zaangażowania w przeciwdziałanie handlowi ludźmi: godność człowieka. W ten sposób możecie przyczynić się do podtrzymywania żywej nadziei; a ja dodam jeszcze radość – zachęcam, abyście zachowywali ją w sercach, wraz ze słowem Bożym, ponieważ prawdziwą radością jest Chrystus!

Handel ludźmi uwłacza godności. Wyzysk i ujarzmianie ograniczają wolność i czynią z ludzi przedmioty, które można wykorzystać i wyrzucić. A system handlu ludźmi wykorzystuje niesprawiedliwości i nieprawości, które zmuszają miliony ludzi do życia w sytuacji bezbronności. Rzeczywiście, osoby zubożałe w wyniku kryzysu gospodarczego, wojen, zmian klimatycznych i bardzo wielkiej niestabilności łatwo jest zwerbować. Niestety, handel ludźmi rośnie w niepokojącej mierze, dotykając głównie migrantów, kobiety i dzieci, młodych, takich jak wy, ludzi pełnych marzeń i pragnienia godnego życia.

Wiemy, że żyjemy w trudnych czasach, ale właśnie w tej rzeczywistości my wszyscy, a zwłaszcza ludzie młodzi, musimy połączyć siły, aby tkąć sieci dobra, by szerzyć światło, które pochodzi od Chrystusa i Jego Ewangelii. Światło, które w tych dniach zostanie symbolicznie przekazane młodym, którzy przybyli do Rzymu, aby reprezentować organizacje od lat współpracujące przy organizacji tego Dnia modlitwy i zaangażowania w przeciwdziałanie handlowi ludźmi. Poprzez ten gest jesteście posłani jako misjonarze godności człowieka, by przeciwdziałać handlowi ludźmi i wszelkim formom wyzysku. W ten sposób rozpoczyna się specjalny rok zaangażowania młodych, aż do kolejnych obchodów tego Dnia w 2024 r. Strzeżcie tego światła, a będziecie błogosławieństwem dla innych młodych ludzi. Nie ustawajcie w poszukiwaniu dróg prowadzących do przemiany naszych społeczeństw i zapobiegania tej haniebną pladze, jaką jest handel ludźmi.

Trzeba wyruszać po godność, sprzeciwiać się handlowi ludźmi, nie pozostawiając nikogo samemu sobie. Chciałbym przytoczyć kilka pięknych sformułowań, które napisaliście: „Iść z otwartymi oczami, aby rozpoznawać procesy, które powodują, że miliony osób, zwłaszcza młodych, padają ofiarami handlu ludźmi w celu brutalnego wykorzystywania. Iść z czujnym sercem, aby odkrywać i wspierać codzienne drogi do wolności i godności. Iść z nadzieją w stopach, aby promować działania zwalczające handel ludźmi. Iść, trzymając się za ręce, aby wspierać się wzajemnie i budować kulturę spotkania, prowadzącą do nawrócenia serc i tworzenia społeczeństw integracyjnych, zdolnych do ochrony praw i godności każdej osoby”.

Mam nadzieję, że wielu przyjmie wasze zaproszenie do wspólnej drogi, aby przeciwdziałać handlowi ludźmi; do podążania razem z tymi, którzy są niszczeni przez przemoc związaną z wykorzystywaniem seksualnym i w pracy; do podążania razem z migrantami, z przesiedlonymi, z tymi, którzy szukają miejsca do życia w pokoju i w rodzinie. Razem z wami, młodymi, aby odważnie potwierdzać wartość godności człowieka.

Dziękuję wam i mówię: idźcie naprzód odważnie! Idźcie naprzód odważnie! Niech Pan wam błogosławi, a Matka Boża niech ma was w swojej opiece. Św. Bakhito, módl się z nami i za nas. Z serca błogosławię was wszystkich, którzy pracujecie na rzecz walki z handlem

ludźmi, i każdej osobie, którą spotykacie na tej drodze po godność.
Dziękuję!

Franciszek

Źródło: <https://www.vatican.va/content/francesco/pl/messages/pont-messages/2023/documents/20230208-videomessaggio-tratta-persone.html>.

2.

ORĘDZIE OJCA ŚWIĘTEGO FRANCISZKA NA LX ŚWIATOWY DZIEŃ MODLITW O POWOŁANIA (30 KWIETNIA 2023 ROKU, IV NIEDZIELA WIELKANOCNA)

POWOŁANIE: ŁASKA I MISJA

Drodzy bracia i siostry, umiłowana młodzieży!

Już po raz sześćdziesiąty obchodzimy Światowy Dzień Modlitw o Powołania, ustanowiony przez św. Pawła VI w 1964 r., podczas Soboru Watykańskiego II. Ta opatrnościowa inicjatywa ma na celu pomóc członkom Ludu Bożego, osobiście i we wspólnocie, odpowiedzieć na wezwanie i na misję, jaką Pan powierza każdemu z nich w dzisiejszym świecie, z jego ranami i nadziejami, wyzwaniem i osiągnięciami.

W tym roku proponuję wam refleksję i modlitwę, którym będzie przewodził temat: *Powołanie: łaska i misja*. Jest to cenna okazja, aby ze zdumieniem odkryć na nowo, że powołanie Pana jest łaską, jest bezinteresownym darem, a jednocześnie jest zadaniem podążania naprzód, wyjścia, aby nieść Ewangelię. Jesteśmy powołani do wiary dającej świadectwo, która silnie łączy życie łaską, poprzez sakramenty i kościelną komunie, z apostołstwem w świecie. Chrześcijanin ożywiany Duchem jest gotów na wyzwania, jakie stawiają peryferie egzystencjalne, i jest wrażliwy na ludzkie dramaty, pamiętając zawsze, iż misja jest dziełem Boga i nie dokonuje się sama, ale w kościelnej komunii, razem z braćmi i siostrami, i pod przewodnictwem Pasterzy. To bowiem od zawsze i na zawsze pozostaje marzeniem Boga: abyśmy żyli z Nim w komunii miłości.

„Wybrani przed założeniem świata”

Apostoł Paweł rozpościera przed nami wspaniałą perspektywę: w Chrystusie Bóg Ojciec „[...] wybrał nas przed założeniem świata, abyśmy byli święci i nieskalani przed Jego obliczem. Z miłości przeznaczył nas dla siebie jako przybranych synów przez Jezusa Chrystusa, według postanowienia swej woli” (Ef 1,4-5). Są to słowa, które pozwalają nam zobaczyć życie w jego pełnym znaczeniu: Bóg „poczyna” nas na swój obraz i podobieństwo i chce, abyśmy byli Jego dziećmi: zostaliśmy stworzeni przez Miłość, dla miłości i z miłością, i zostaliśmy stworzeni, by miłować.

W trakcie naszego życia to wezwanie, wpisane w głębię naszej istoty i niosące w sobie tajemnicę szczęścia, dociera do nas, dzięki działaniu Ducha Świętego, zawsze w nowy sposób. Oświeca ono naszą inteligencję, umacnia naszą wolę, napełnia nas zachwytem i rozpala nasze serca. Czasami wkracza w sposób wręcz niespodziewany. Tak było ze mną 21 września 1953 r., kiedy udając się na doroczne święto uczniowskie, poczułem przynaglenie, by wejść do kościoła i przystąpić do spowiedzi. Ten dzień zmienił moje życie i ukształtował je w sposób, który trwa do dziś. Jednakże Boże wezwanie do złożenia daru z siebie przychodzi stopniowo, poprzez pewien proces: w zetknięciu się z sytuacją ubóstwa, w chwili modlitwy, za sprawą jasnego świadectwa Ewangelii, poprzez lekturę, która otwiera nasze umysły, gdy słuchamy słowa Bożego i słyszymy, że jest ono skierowane do nas, lub też dzięki radzie udzielonej przez brata lub siostrę, którzy nam towarzyszą, albo w czasie choroby czy żałoby... Pomysłowość Boga, który nas powołuje, jest nieskończona.

A Jego inicjatywa i Jego darmowy dar czekają na naszą odpowiedź. Powołanie jest „[...] przeplataniem się wyboru Boga i ludzkiej wolności”¹, jest relacją dynamiczną i pobudzającą, w której rozmówcami są Bóg i ludzkie serce. Dar powołania jest więc niczym boskie ziarno, które kiełkuje w glebie naszego życia, otwiera nas na Boga i otwiera nas na innych, abyśmy mogli dzielić się z nimi znalezionym skarbem. Oto podstawowa struktura tego, co rozumiemy pod pojęciem powołania: Bóg powołuje, miłując, a my, wdzięczni, odpowiadamy, miłując. Odkrywamy, że jesteśmy synami i córkami umiłowanymi przez tego samego Ojca, a między sobą rozpoznajemy się jako bracia i siostry.

Św. Teresa od Dzieciątka Jezus, kiedy wreszcie wyraźnie „zobaczyła” tę rzeczywistość, wykrzyknęła: „Nareszcie znalazłam moje powołanie, moim powołaniem jest miłość! Tak, znalazłam swoje miejsce w Kościele... W sercu Kościoła, mojej Matki, będę miłością!”².

„Jestem misją na tej ziemi”

Boże wezwanie, jak powiedzieliśmy, zawiera w sobie posłanie. Nie ma powołania bez misji. I nie ma szczęścia i pełnej realizacji siebie bez ofiarowania innym nowego życia, które znaleźliśmy. Boże wezwanie do miłości jest doświadczeniem, którego nie można przemilczeć. „Biada mi, gdybym nie głosił Ewangelii!”, wołał św. Paweł (1 Kor 9,16). Natomiast Pierwszy List św. Jana zaczyna się w następujący sposób: „To, cośmy usłyszeli, widzieli, kontemplowali i czego dotykaliśmy – to znaczy, że Słowo stało się ciałem – głosimy także wam, aby radość nasza była pełna” (por. 1,1-4).

Pięć lat temu w adhortacji apostołskiej *Gaudete et exsultate* zwracałem się do każdego ochrzczonego i ochrzczonej słowami: „Także ty powinieneś pojmować całe swe życie jako misję” (23). Tak, ponieważ każdy z nas, bez wyjątku, może powiedzieć: „Ja jestem misją na tej ziemi, i dlatego znajduję się na tym świecie” (*Evangellii gaudium*, 273).

Wspólną misją wszystkich nas, chrześcijan, jest świadczenie z radością, w każdej sytuacji, postawą i słowem o tym, czego doświadczamy, przebywając z Jezusem i w Jego wspólnocie, jaką jest Kościół. A to przekłada się na uczynki materialnego i duchowego miłosierdzia, na gościnny i łagodny styl życia, zdolny do bliskości, współczucia i czułości, na przekór kulturze odrzucenia i obojętności. Bycie bliznim, niczym Dobry Samarytanin (por. Łk 10,25-37), pozwala nam zrozumieć „sedno” powołania chrześcijańskiego: naśladowanie Jezusa Chrystusa, który przyszedł, aby służyć, a nie po to, żeby Jemu służyono (por. Mk 10,45).

To zaangażowanie misyjne nie wynika jedynie z naszych zdolności, zamiarów czy planów, ani też z naszej woli czy nawet z wysiłku włożonego w praktykowanie cnót, ale z głębokiego doświadczenia Jezusa. Tylko wtedy możemy stać się świadkami Kogoś, Życia, i to czyni nas apostołami. Wtedy rozpoznajemy siebie „[...] jako naznaczonych

ogniem przez tę misję oświecania, błogosławienia, ożywiania, podnoszenia, uzdrawiania, wyzwalania” (*Evangelii gaudium*, 273).

Evangeliczną ikoną tego doświadczenia są dwaj uczniowie z Emaus. Po spotkaniu z Jezusem zmartwychwstałym zwierają się sobie nawzajem: „Czy serce nie pałało w nas, kiedy rozmawiał z nami w drodze i Pisma nam wyjaśniał?” (Łk 24,32). W nich możemy zobaczyć, co to znaczy mieć „pałające serca, stopy w drodze”³. Taką nadzieję pokładam również w kolejnych Światowych Dniach Młodzieży w Lizbonie, na które czekam z radością, a których temat brzmi: „Maryja wstała i poszła z pośpiechem” (Łk 1,39). Niech każdy i każda z nas czuje się wezwany, by wstać i pójść z pośpiechem, z pałającym sercem!

Wezwani razem: powołani

Św. Marek Ewangelista opowiada o momencie, w którym Jezus wezwał do siebie dwunastu uczniów, każdego po imieniu. Ustanowił ich, aby z Nim byli i posłał ich, żeby głosili, leczyli choroby i wypędzali złe duchy (por. Mk 3,13-15). Pan kładzie w ten sposób fundamenty swojej nowej Wspólnoty. Tych dwunastu pochodziło z różnych środowisk i zawodów i nie należeli do najważniejszych kategorii społecznych. W dalszej części ewangelii mówią nam o kolejnych powołaniach, jak choćby o powołaniu siedemdziesięciu dwóch uczniów, których Jezus posyła po dwóch (por. Łk 10,1).

Kościół to właśnie *Ekklesia*, a ten grecki termin oznacza: zgromadzenie osób wezwanych, powołanych, aby tworzyć wspólnotę uczniów i uczennic, misjonarzy Jezusa Chrystusa, zobowiązanych do dzielenia się ze sobą Jego miłością (por. J 13,34; 15,12) i do szerzenia jej wśród wszystkich, aby nadeszło królestwo Boże.

W Kościele wszyscy jesteśmy sługami i służebnicami, stosownie do różnych powołań, charyzmatów i posług. Powołanie do daru z siebie w miłości, wspólne dla wszystkich, rozwija się i realizuje w życiu świeckich chrześcijan, zaangażowanych w budowanie rodziny jako małego Kościoła domowego i w odnawianie różnych środowisk społecznych zaczynem Ewangelii; w świadectwie konsekrowanych mężczyzn i kobiet, wszystkich oddanych Bogu za swoich braci i siostry jako zapowiedź królestwa Bożego; w wyświęconych szafarzach (diakonach, prezbiterach, biskupach) ustanowionych dla służby słowa, modlitwy

i komunii świętego Ludu Bożego. Każde powołanie w Kościele w pełni ujawnia swą prawdę i bogactwo tylko w relacji ze wszystkim pozostałymi powołaniami. W tym sensie Kościół jest symfonią powołaniową, w której wszystkie powołania są zarazem harmonijnie zjednoczone i odrębne i razem „wyruszają”, aby promieniować w świecie nowym życiem królestwa Bożego.

Łaska i misja: dar i zadanie

Drodzy bracia i siostry, powołanie jest darem i zadaniem, źródłem nowego życia i prawdziwej radości. Niech inicjatywy modlitewne i animacyjne związane z tym dniem wzmocnią świadomość powołaniową w naszych rodzinach, wspólnotach parafialnych i wspólnotach życia konsekrowanego, stowarzyszeniach i ruchach kościelnych. Niech Duch zmartwychwstałego Pana przebudzi nas z apatii i obdarzy współczuciem i empatią, abyśmy każdego dnia żyli odrodzeni jako dzieci Boga Miłości (por. 1 J 4,16) i sami stawali się kreatywni w miłości: zdolni do niesienia życia szczególnie tam, gdzie panuje wykluczenie i wyzysk, nędza i śmierć. Aby obszary miłości mogły się poszerzać⁴, a Bóg mógł coraz bardziej królować w tym świecie.

Niech w tej drodze towarzyszy nam modlitwa ułożona przez św. Pawła VI na I Światowy Dzień Modlitw o Powołania, 11 kwietnia 1964 r.:

„O Jezu, Boski Pasterzu dusz, który powołałeś Apostołów, aby ich uczynić rybakami ludzi, pociągnij ku Sobie gorące i szlachetne dusze młodych, aby uczynić ich Twoimi naśladowcami i sługami; uczyn ich uczestnikami Twojego pragnienia powszechnego odkupienia, [...] otwórz przed nimi horyzonty całego świata, [...] ażeby, odpowiadając na Twoje wołanie, przedłużali tu, na ziemi, Twoją misję, budowali Twoje Ciało Mistyczne, którym jest Kościół, i byli «solą ziemi» i «światłością świata» (Mt 5,13)”.

Niech wam towarzyszy i chroni was Maryja Dziewica. Z moim błogosławieństwem.

Franciszek

Rzym, u św. Jana na Lateranie, 30 kwietnia 2023 r., w IV niedzielę wielkanocną.

Przypisy

¹ Dokument końcowy XV Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów (2018), na temat: „Młodzi, wiara i rozeznawanie powołania”. n. 78.

² Rękopis B, w: *Dzieje duszy*, Kraków 1984, s. 192.

³ Por. Orędzie na 97. Światowy Dzień Misyjny (25 stycznia 2023).

⁴ „Dilaturatur spatia caritatis”: Św. Augustyn, *Mowa* 69: PL 5, 440.441.

Źródło: <<https://www.vatican.va/content/francesco/pl/messages/vocations/documents/20230430-messaggio-60-gm-vocazioni.html>>

3.

ORĘDZIE OJCA ŚWIĘTEGO FRANCISZKA NA ŚWIATOWY DZIEŃ MODLITW O OCHRONĘ ŚWIATA STWORZONEGO (1 WRZEŚNIA 2023 ROKU)

Drodzy bracia i siostry!

„Niech się rozleje sprawiedliwość i pokój” – jest to tegoroczny temat Ekumenicznego Czasu dla Stworzenia, zainspirowany słowami proroka Amosa: „Niech sprawiedliwość wystąpi jak woda z brzegów i prawość niech się wyleje jak nie wysychający potok!” (5,24).

Ten wyrazisty obraz Amosa mówi nam, czego pragnie Bóg. Bóg chce, aby panowała sprawiedliwość, która jest tak istotna dla naszego życia, jako dzieci stworzonych na obraz Boga, jak woda dla naszego przetrwania fizycznego. Ta sprawiedliwość musi wylać się tam, gdzie jest potrzebna, a nie ukrywać się zbyt głęboko lub zniknąć jak woda parująca, zanim będzie mogła nas utrzymywać. Bóg chce, aby każdy starał się być sprawiedliwy w każdej sytuacji, aby zawsze starał się żyć zgodnie z Jego prawami i w ten sposób umożliwiał pełny rozkwit życia. Kiedy szukamy najpierw królestwa Bożego (por. Mt 6,33), utrzymując właściwą relację z Bogiem, rodzajem ludzkim i przyrodą, wówczas sprawiedliwość i pokój mogą płynąć jak niewyczerpany strumień czystej wody, karmiąc ludzkość i wszystkie stworzenia.

W piękny letni dzień w lipcu 2022 r. rozważałem te sprawy podczas mojej pielgrzymki nad brzegiem jeziora Święta Anna w prowincji

Alberta w Kanadzie. Jezioro to było i jest miejscem pielgrzymek dla wielu pokoleń rdzennej ludności. Jak powiedziałem przy tej okazji przy akompaniamencie bębnow: „Ileż to serc przychodziło tu spragnionych i bez tchu, obciążonych ciężarami życia, i to nad tymi wodami znalazło pocieszenie i siłę, aby iść naprzód! Także tu, zanurzeni w dziele stworzenia, możemy usłyszeć jeszcze jeden bijący rytm, matczyzny rytm ziemi. I tak jak tętno dziecka, począwszy od łona matki, jest zharmonizowane z jej tętnem, tak też, aby wzrastać jako istoty ludzkie, musimy dopasować rytmy życia do rytmów stworzenia, dającego nam życie”¹.

W tym Czasie dla Stworzenia skupmy się na tych rytmach serca: naszym, naszych matek i babć, pulsie serca stworzenia i rytmie serca Boga. Dziś nie są one zharmonizowane, nie biją razem w sprawiedliwości i pokoju. Zbyt wielu nie może pić z tej potężnej rzeki. Wysłuchajmy zatem apelu, by stanąć po stronie ofiar niesprawiedliwości środowiskowej i klimatycznej oraz zakończyć tę bezsensowną wojnę ze stworzeniem.

Widzimy skutki tej wojny w wielu wysychających rzekach. „Ponieważ tak rozległe stały się pustynie wewnętrzne, na świecie mnożą się zewnętrzne pustynie” – powiedział kiedyś Benedykt XVI². Rozpasany konsumpcjonizm, napędzany przez samolubne serca, zakłóca obieg wody na naszej planecie. Nieokiełznane wykorzystanie paliw kopalnych i wycinanie lasów powoduje wzrost temperatur i poważne susze. Przerazające niedobory wody coraz częściej dotyczą nasze domy, od małych wspólnot wiejskich po duże metropolie. Ponadto grabieżcze gałęzie przemysłu wyczerpują i zanieczyszczają nasze źródła wody pitnej, stosując ekstremalne praktyki, takie jak szczelinowanie hydrauliczne w celu wydobycia ropy i gazu, niekontrolowane megaprojekty wydobywcze i intensywna hodowla zwierząt. „Siostra woda”, jak nazywa ją św. Franciszek, jest rozgrabiana i staje się „[...] towarem podlegającym prawom rynku” (*Laudato si'*, 30).

Międzyrządowy Zespół ds. Zmian Klimatu (IPCC) stwierdza, że pilne działania na rzecz klimatu mogą zapewnić, iż nie przegapiamy okazji do stworzenia bardziej zrównoważonego i sprawiedliwego świata. Możemy i musimy zapobiec, aby nie doszło do gorszych konsekwencji. „Wiele można zrobić!” (tamże, 180), jeśli, podobnie jak wiele

strumieni i potoków, w końcu połączymy się w potężną rzekę, aby nawadniać życie naszej wspaniałej planety i naszej ludzkiej rodziny na rzecz przyszłych pokoleń. Połączmy ręce i podejmijmy odważne kroki, aby sprawiedliwość i pokój mogły płynąć po całej Ziemi.

Jak możemy wnieść swój wkład do potężnej rzeki sprawiedliwości i pokoju w tym Czasie dla Stworzenia? Co możemy uczynić, zwłaszcza jako Kościoły chrześcijańskie, aby uzdrowić nasz wspólny dom w taki sposób, żeby na nowo tętnił życiem? Musimy podjąć decyzję o przemianie naszych serc, naszego stylu życia i polityki publicznej, które rządzą naszymi społeczeństwami.

Po pierwsze, wnieśmy swój wkład do tej potężnej rzeki poprzez przemianę naszych serc. Jest to niezbędne, jeśli ma się rozpocząć jakakolwiek inna przemiana. Jest to „nawrócenie ekologiczne”, do którego dokonania wezwał nas św. Jan Paweł II: odnowienie naszej relacji ze stworzeniem, tak abyśmy nie traktowali go już jako przedmiotu wyzysku, ale wręcz przeciwnie, cenili je jako święty dar od Stwórcy. Uświadommy sobie zatem, że holistyczne podejście wymaga od nas praktykowania ekologicznego szacunku w czterech wymiarach: wobec Boga, wobec naszych bliźnich dnia dzisiejszego i jutrzejszego, względem całej przyrody i względem nas samych.

Odnosząc się do pierwszego z tych wymiarów, Benedykt XVI wskazał na pilną potrzebę zrozumienia, że Stworzenie i Odkupienie są nierozłączne: „Odkupiciel jest Stwórcą i jeśli my nie głosimy Boga w całej tej Jego wielkości – jako Stwórcy i Odkupiciela – pomniejszamy również znaczenie samego odkupienia”³. Stworzenie odnosi się do tajemniczego i wspaniałego Bożego aktu stworzenia tej majestatycznej i pięknej planety i tego wszechświata z niczego, a także do skutku tego działania, wciąż trwającego, którego doświadczamy jako niewyczerpanego daru. Podczas liturgii i osobistej modlitwy w „wielkiej katedrze stworzenia”⁴ wspominamy Wielkiego Artystę, który tworzy jakże wiele piękna i zastanawiamy się nad tajemnicą wypływającej z miłości decyzji stworzenia kosmosu.

Po drugie, przyczynmy się do przepływu tej potężnej rzeki, zmieniając nasz styl życia. Wychodząc od wdzięcznego podziwu dla Stwórcy i stworzenia, wyrażmy skruchę za nasze „grzechy ekologiczne”, jak zauważa mój brat, Patriarcha Ekumeniczny Bartłomiej. Grzechy te

wyrządzają szkodę światu przyrody, a także naszym braciom i siostram. Z pomocą łaski Bożej podejmijmy styl życia, w którym jest mniej odpadów i mniej niepotrzebnej konsumpcji, zwłaszcza tam, gdzie procesy produkcyjne są toksyczne i niezrównoważone. Starajmy się, najbardziej jak to możliwe, zwracać uwagę na nasze nawyki i wybory gospodarcze, aby wszyscy mogli poczuć się lepiej: nasi bliźni, gdziekolwiek się znajdują, a także nasze wnuki. Współpracujmy z nieustannym Bożym dziełem stwórczym poprzez wybory pozytywne: wykorzystując zasoby tak oszczędnie, jak to możliwe, praktykując radosną wstrzeźliwość, utylizując i przerabiając odpady na surowce wtórne oraz korzystając z coraz bardziej dostępnych produktów i usług, które są odpowiedzialne ekologicznie i społecznie.

Wreszcie, aby potężna rzeka nadal płynęła, musimy zmienić politykę publiczną, która rządzi naszymi społeczeństwami i kształtuje życie dzisiejszej i przyszłej młodzieży. Polityka gospodarcza, która sprzyja skandalicznemu bogactwu nielicznych, a warunkom degradacji dla wielu, oznacza koniec pokoju i sprawiedliwości. Oczywiście jest, że najbogatsze narody zaciągnęły „dług ekologiczny” (*Laudato si'*, 51)⁵. Światowi przywódcy uczestniczący w szczycie COP28, planowanym w Dubaju w dniach od 30 listopada do 12 grudnia bieżącego roku, muszą wysłuchać nauki i rozpocząć szybką i sprawiedliwą przemianę, aby zakończyć erę paliw kopalnych. Zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi w ramach porozumienia paryskiego, mającymi na celu ograniczenie groźby globalnego ocieplenia, nonsensem jest zezwalanie na dalszą eksplorację i rozbudowę infrastruktury paliw kopalnych. Podnieśmy głos, aby powstrzymać tę niesprawiedliwość wobec ubogich i naszych dzieci, które poniosą najgorsze skutki zmian klimatycznych. Apeluję do wszystkich ludzi dobrej woli, aby działali zgodnie z tymi wytycznymi, dotyczącymi społeczeństwa i przyrody.

Inna perspektywa równoległa jest specyficzna dla zaangażowania Kościoła katolickiego na rzecz synodalności. W tym roku zakończenie Czasu dla Stworzenia 4 października, w święto św. Franciszka, zbiegnie się z otwarciem Synodu o Synodalności. Podobnie jak rzeki zasilane tysiącem małych strumieni i większych potoków, proces synodalny, który rozpoczął się w październiku 2021 r., zaprasza wszystkich członków na poziomie osobistym i wspólnotowym do zgromadzenia się

w majestatycznej rzece refleksji i odnowy. Cały Lud Boży jest zaproszony do angażującego procesu dialogu i nawrócenia synodalnego.

Podobnie jak dorzecze rzeki z wieloma dopływami, dużymi i małymi, Kościół jest wspólnotą niezliczonych Kościołów lokalnych, wspólnot zakonnych i stowarzyszeń, które czerpią z tej samej wody. Każde źródło wnosi swój unikalny i niezastąpiony wkład, aż wszystkie wpłyną do ogromnego oceanu miłosiernej miłości Boga. Tak jak rzeka jest źródłem życia dla środowiska, które ją otacza, tak nasz Kościół synodalny musi być źródłem życia dla wspólnego domu i wszystkich, którzy w nim mieszkają. I tak jak rzeka daje życie różnym gatunkom zwierząt i roślin, tak Kościół synodalny musi dawać życie, sięgając sprawiedliwość i pokój w każdym miejscu, do którego dociera.

W lipcu 2022 r. w Kanadzie wspomniałem Jezioro Galilejskie, gdzie Jezus uzdrowił i pocieszył bardzo wielu ludzi, i gdzie ogłosił „rewolucję miłości”. Dowiedziałem się, że jezioro Świętej Anny jest również miejscem uzdrowienia, pocieszenia i miłości, miejscem, które „[...] przypomina nam, że braterstwo jest prawdziwe, jeśli łączy tych, którzy są od siebie daleko, że orędzie jedności, które Niebo zsyła na ziemię, nie lęka się różnic i zaprasza nas do komunii, do komunii różnic, aby wyruszyć razem, ponieważ wszyscy – wszyscy! – jesteśmy pielgrzymami w drodze”⁶.

W tym Czasie dla Stworzenia, jako idący za Chrystusem na naszej wspólnej drodze synodalnej, żyjemy, pracujemy i módlmy się, aby nasz wspólny dom znów obfitował w życie. Niech Duch Święty nadal unosi się nad wodami i prowadzi nas, abyśmy „odnowili oblicze ziemi” (por. Ps 104,30).

Franciszek

Rzym, u św. Jana na Lateranie, 13 maja 2023 r.

Przypisy

¹ Homilia nad jeziorem Świętej Anny, Kanada, 26 lipca 2022 r.

² Homilia wygłoszona z okazji inauguracji pontyfikatu, 24 kwietnia 2005 r.

³ Rozmowa w katedrze w Bressanone, 6 sierpnia 2008 r.

⁴ Orędzie na Światowy Dzień Modlitw o Ochronę Świata Stworzonego, 21 lipca 2022 r.

⁵ „Istnieje bowiem prawdziwy «dług ekologiczny», w szczególności między Północą a Południem, związany z mającym konsekwencje w dziedzinie ekologii brakiem równowagi handlowej oraz z nieproporcjonalnym wykorzystywaniem zasobów naturalnych, jakiego niektóre kraje dopuszczały się w dziejach” (*Laudato si'*, 51).

⁶ Homilia nad jeziorem Świętej Anny, Kanada, 26 lipca 2023 r.

Źródło: <https://www.vatican.va/content/francesco/pl/messages/pont-messages/2023/documents/20230513-messaggio-giornata-curacreato.html>.

4.

ORĘDZIE OJCA ŚWIĘTEGO FRANCISZKA NA ŚWIATOWY DZIEŃ DZIADKÓW I OSÓB STARSZYCH (23 LIPCA 2023 ROKU)

„JEGO MIŁOSIĘRDZIE Z POKOLENIA NA POKOLENIE” (ŁK 1,50)

Drodzy bracia i siostry!

„Jego miłosierdzie z pokolenia na pokolenie” (Łk 1,50): oto temat III Światowego Dnia Dziadków i Osób Starszych. Temat ten prowadzi nas ponownie do błogosławionego spotkania młodej Maryi z jej starszą krewną Elżbietą (por. Łk 1,39-56). Napęczniona Duchem Świętym, kieruje ona do Matki Bożej słowa, które tysiące lat później nadają rytm naszej codziennej modlitwie: „Błogosławiona jesteś między niewiastami i błogosławiony jest owoc Twojego łona” (w. 42). A Duch Święty, który już zstąpił na Maryję, skłania Ją do odpowiedzi poprzez Magnificat, w którym obwieszcza, że miłosierdzie Pana rozciąga się z pokolenia na pokolenie. Duch Święty błogosławi i towarzyszy każdemu owocnemu spotkaniu między różnymi pokoleniami, między dziadkami a wnukami, między młodymi a osobami starszymi. Bóg pragnie bowiem, aby tak jak Maryja z Elżbietą, młodzi radowali serca starszych i czerpali mądrość z ich doświadczeń życiowych. Ale przede wszystkim Pan pragnie, abyśmy nie pozostawiali osób starszych samym sobie,

abyśmy nie spychali ich na margines życia, co, niestety, zdarza się dziś nazbyt często.

To pięknie, że w tym roku obchody Świątowego Dnia Dziadków i Osób Starszych i Świątowe Dni Młodzieży przypadają blisko siebie. Obydwa wydarzenia mają za temat „pośpiech” Maryi (por. w. 39) w wydarzeniu nawiedzenia Elżbiety, a tym samym prowadzą nas do refleksji nad więzią między młodymi a osobami starszymi. Pan ufa, że młodzi spotykając się z nimi, przyjmą wezwanie do pielęgnowania pamięci i rozpoznają w nich dar przynależności do większej historii. Przyjaźń osoby starszej pomaga młodemu człowiekowi nie sprowadzać życia do teraźniejszości i pamiętać, że nie wszystko zależy od jego zdolności. Z kolei dla osób starszych obecność osoby młodej otwiera nadzieję, że to, co przeżyli, nie zostanie utracone, a ich marzenia zostaną zrealizowane. Krótko mówiąc, nawiedzenie Elżbiety przez Maryję i świadomość, że miłosierdzie Pana jest przekazywane z pokolenia na pokolenie, ujawniają, że nie możemy iść dalej – a nawet zbawić się – sami i że interwencja Boga zawsze objawia się w całości, w dziejach ludu. Mówi o tym sama Maryja w Magnificat, radując się w Bogu, który dokonuje nowych i zaskakujących cudów, będąc wierny obietnicy danej Abrahamowi (por. w. 51-55).

Aby lepiej przyjąć styl Bożego działania, pamiętajmy, że czas musi być przeżywany w pełni, ponieważ największe rzeczywistości i najpiękniejsze marzenia nie są realizowane w jednej chwili, ale poprzez rozwój i dojrzewanie: w drodze, w dialogu, w relacji. Dlatego ci, którzy skupiają się tylko na tym, co doraźne, na własnych korzyściach, które należy osiągnąć szybko i zachłannie, na „wszystkim i teraz”, tracą z oczu działanie Boga. Natomiast Jego plan miłości obejmuje przeszłość, teraźniejszość i przyszłość, obejmując i łącząc pokolenia. Jest to projekt, który wykracza poza nas samych, ale w którym każdy z nas jest ważny, a przede wszystkim wezwany do wyjścia poza swoje ograniczenia. Dla najmłodszych jest to kwestia wyjścia poza doraźność, w której zamyka nas rzeczywistość wirtualna, często odwracająca uwagę od konkretnych działań. Dla najstarszych jest to kwestia nierozpamiętywania słabnących sił i niezalowania utraconych możliwości. Patrzmy w przyszłość! Dajmy się kształtować łasce Bożej, która

z pokolenia na pokolenie uwalnia nas od bezruchu w działaniu i żalu za przeszłością!

W spotkaniu Maryi i Elżbiety, młodych i starych, Bóg daje nam swoją przyszłość. Droga Maryi i gościnność Elżbiety otwierają bowiem drzwi do objawienia się zbawienia: poprzez ich uścisk Jego miłosierdzie wkracza z radosną łagodnością w ludzką historię. Chciałbym zatem zaprosić wszystkich do zastanowienia się nad tym spotkaniem, co więcej, do zamknięcia oczu i wyobrażenia sobie, jak w migawce, tego uścisku między młodą Matką Boga a starszą matką św. Jana Chrzciciela; do przedstawienia go sobie w myśli i uwidocznienia w sercu, do utrwalenia go w duszy jako świetlistej ikony wewnętrznej.

Zachęcam także, abyśmy przeszli od wyobraźni do konkretności, czyniąc coś, aby objąć uściskiem dziadków i osoby starsze. Nie zostawiamy ich samymi. Ich obecność w rodzinach i wspólnotach jest cenna, daje nam świadomość, że dzielimy to samo dziedzictwo i jesteśmy częścią ludu, w którym strzeże się korzeni. Tak, to właśnie osoby starsze przekazują nam naszą przynależność do świętego ludu Bożego. Kościół, podobnie jak społeczeństwo, ich potrzebuje. Przekazują oni teraźniejszości przeszłość, która jest niezbędna do budowania przyszłości. Czcijmy ich, nie pozbawiajmy siebie ich towarzystwa i nie pozbawiajmy ich naszego, nie pozwólmy, by byli odrzucony!

Światowy Dzień Dziadków i Osób Starszych pragnie być małym, delikatnym znakiem nadziei dla nich i dla całego Kościoła. Dlatego ponawiam moje zaproszenie do wszystkich – diecezji, parafii, stowarzyszeń, wspólnot – aby obchodzić go, koncentrując się na przepełniającej radości z ponownego spotkania między młodymi a osobami starszymi. Wam, młodym, którzy przygotowujecie się do wyjazdu do Lizbony lub będziecie przeżywać Światowe Dni Młodzieży w waszych miejscowościach, chciałbym powiedzieć: zanim wyruszyście, odwiedźcie swoich dziadków, odwiedźcie samotną osobę starszą! Jej modlitwa będzie was strzegła i będziecie nosić w sercu błogosławieństwo tego spotkania. Proszę was, starsi, abyście towarzyszyli modlitwą młodym, którzy wkrótce będą świętować ŚDM. Ci ludzie młodzi są odpowiedzią Boga na wasze prośby, owocem tego, co zasialiście, znakiem, że Bóg nie opuszcza swojego ludu, ale zawsze odmładza go wyobraźnią Ducha Świętego.

Drodzy dziadkowie, drodzy starsi bracia i siostry, niech błogosławieństwo uścisku Maryi i Elżbiety dotrze do was i napelni wasze serca pokojem. Z miłością was błogosławię. A wy, proszę, módlcie się za mnie.

Franciszek

Rzym, u św. Jan na Lateranie, 31 maja 2023 r., w święto Nawiedzenia NMP.

Źródło: <https://opoka.org.pl/biblioteka/W/WP/franciszek-i/przemowienia/starsi2023_31052023>.

II. AKTA EPISKOPATU POLSKI

5.

KOMUNIKAT PRZEWODNICZĄCEGO KOMISJI EPISKOPATU POLSKI DS. MISJI Z OKAZJI 24. OGÓLNOPOLSKIEGO TYGODNIA ŚW. KRZYSZTOFA

Z KOŚCIOŁEM NA MISYJNYCH DROGACH

Czcigodni Bracia Kapłani! Drogie Osoby Życia Konsekwowanego! Siostry i Bracia w Chrystusie! Szanowni Kierowcy, Motocykliści, Rowerzyści i wszyscy Użytkownicy dróg!

W lipcowe dni, które dla tak wielu są czasem wakacji i urlopów, przeżywamy w Polsce, już po raz 24., Ogólnopolski Tydzień św. Krzysztofa. Tym razem ten obchód przypada w dniach 23-30 lipca 2023 r. Jest to rozszerzone wspomnienie patrona kierowców i podróżnych – św. Krzysztofa.

Jest to czas, w którym pochylamy się z troską nad sprawami kierujących pojazdami i wszystkich, którzy poruszają się po drogach. Oprócz zasiadających za kierownicą samochodów osobowych czy ciężarowych coraz większą grupę stanowią tzw. niechronieni użytkownicy, to znaczy motocykliści, rowerzyści i korzystających z UTO – urządzeń transportu osobistego, m.in. hulajnóg. Ogromne zagęszczenie ruchu na wielu drogach i różnorodność pojazdów staje się dla wszystkich wyzwaniem, a także jest przedmiotem duszpasterskiej troski Kościoła. Chodzi bowiem o bezpieczeństwo, zdrowie i życie poruszających się po drogach, od najmłodszych po seniorów. Wraz z wysiłkiem, troską oraz zaangażowaniem tak wielu instytucji i grup oraz osób indywidualnych na polu bezpieczeństwa ruchu drogowego potrzebne jest także spojrzenie

przez pryzmat wiary i chrześcijańskiego świadectwa, bowiem tylko wspólny wysiłek może przynosić oczekiwane owoce. Znak błogosławieństwa kierowców i poświęcenia pojazdów ma nas mobilizować do mądrego korzystania z naszych pojazdów oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa drogowego oraz przypominać o naszej odpowiedzialności przed Bogiem. Musimy czynić wszystko, by brakiem rozsądku czy lekkomyślnością nie stać się przyczyną wypadku czy tragedii. Jako wierzący, powinniśmy dawać świadectwo zgodnie z powiedzeniem: „Jestem chrześcijaninem także za kółkiem”, tworząc wokół atmosferę życzliwości i kultury na drodze.

Treść obchodów Tygodnia św. Krzysztofa nie wyczerpuje się jednak w duszpasterskiej trosce o bezpieczne poruszanie się po drogach. Integralną jego częścią jest także aspekt misyjny w jego praktycznym wymiarze. Uświadomić ma to nam też hasło Tygodnia: „Z Kościołem na misyjnych drogach”. Posłani przez Kościół misjonarze i misjonarki do wypełnienia powierzonej im misji potrzebują narzędzi, którymi są środki transportu. Są one tym bardziej cenne w posłudze misyjnej, że w bardzo wielu miejscach, gdzie posługują misjonarze, trudno byłoby liczyć na jakiś inny rodzaj transportu, co skutkowałoby pozostawieniem ludzi bez sakramentów, opieki duchowej i wsparcia materialnego, a chorzy nie otrzymaliby koniecznej pomocy. Rodzaj pojazdów zależy od warunków geograficznych i rodzaju dróg, którymi misjonarze docierają do swoich wiernych.

Tym rodzajem pomocy polskim misjonarzom i misjonarkom w imieniu Kościoła w Polsce zajmuje się MIVA Polska – stowarzyszenie na rzecz środków transportu dla misjonarzy, działające pod patronatem Komisji Episkopatu ds. Misji. MIVA, jako inicjator corocznych obchodów Tygodnia św. Krzysztofa, co roku zaprasza kierowców i użytkowników pojazdów do udziału w Akcji św. Krzysztof – 1 grosz za 1 kilometr na pojazdy misyjne. Każdy kierowca może złożyć w formie podziękowania za szczęśliwe podróże oraz opiekę i błogosławieństwo Boże podczas jazdy dobrowolne wsparcie na zakup pojazdów dla misji. W ten sposób kierowcy mogą stawać się misyjnymi współpracownikami i uczestniczyć w realizacji Chrystusowego mandatu misyjnego: „Idźcie i nauczajcie wszystkie narody” (Mt 28,19).

Jako przewodniczący Komisji Episkopatu ds. Misji pragnę wyrazić moją szczerą wdzięczność wobec wszystkich Darczyńców i Ofiaro-

dawców za każdy dar serca złożony na środki transportu dla polskich misjonarzy. Składam podziękowanie biskupom, kapłanom, osobom konsekrowanym i wiernym świeckim za zaangażowanie oraz otwartą i wielkoduszną współpracę na rzecz pomocy misjonarzom.

W ubiegłym roku 2022 dzięki zebranych ofiarom MIVA Polska zrealizowała 88 projektów na zakup 844 różnych pojazdów w 28 krajach świata, najwięcej w krajach Afryki i Ameryki Łacińskiej: 41 samochodów, w tym 3 busy i 1 ambulans do misyjnego szpitala w Kamerunie; 42 motocykle (23 – do posługi misjonarzy i 19 – do posługi katechistów misyjnych); 1 quad, 1 łódź motorowa, 1 moto-furgon medyczny. Rozpoczęta też została budowa „Pływającej Przychodni” – „Corazón de Polonia” (Serce z Polski) do peruwiańskiej Amazonii. Katechiści współpracujący z polskimi misjonarzami i misjonarkami otrzymali 310 rowerów, zaś dla niepełnoprawnych na misjach przekazano 447 wózków inwalidzkich. Pomoc MIVA na te pojazdy wyniosła łącznie 3 716 945,00 zł. Jest ona bezcennym wkładem Kościoła w Polsce oraz indywidualnych wiernych i ludzi dobrej woli w realizację powszechnej misji Kościoła.

Kiedy w Tygodniu św. Krzysztofa wpatrujemy się w wizerunek „Niosącego Chrystusa”, patrona kierowców i podróżnych, pragnę i tym razem zaprosić do udziału w Akcji św. Krzysztof 1 grosz za 1 kilometr i do solidarnego wsparcia na zakup pojazdów misyjnych. Zwracam się też z gorącą prośbą, by w parafiach odbyła się modlitwa za wszystkich kierujących pojazdami oraz błogosławieństwo kierowców z poświęceniem pojazdów, a przy okazji proszę o zbiórkę ofiar na środki transportu na misje. O aktualnych potrzebach na misje w tym zakresie można przeczytać w materiałach wysłanych do parafii oraz na stronie www.miva.pl.

Drodzy Bracia Siostry! Przyzywam wstawiennictwa św. Krzysztofa i opieki Matki Bożej nad wszystkimi kierowcami i użytkownikami pojazdów oraz podróżnymi, a także dobrodziejami i współpracownikami misji i udzielam wszystkim pasterskiego błogosławieństwa.

† Jan Piotrowski

Biskup Kielecki

Przewodniczący Komisji Episkopatu Polski ds. Misji

6.

LIST PASTERSKI KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI
DOTYCZĄCY BEATYFIKACJI CZCIGODNYCH SŁUG BOŻYCH
JÓZEFA I WIKTORII ULMÓW I ICH SIEDMIORGA DZIECI

Chrystus Pan wzywa nas do bycia Jego uczniami i postępowania na drodze ku świętości. Pragnie, abyśmy byli doskonali jak doskonały jest nasz Ojciec Niebieski (por. Mt 5,48). Wezwanie to skierowane jest do wszystkich wiernych, którzy „[...] powołani są do pełni życia chrześcijańskiego oraz doskonałej miłości” (Sobór Watykański II, *Lumen gentium*, 40).

Pośród różnych dróg prowadzących do świętości w szczególności sposób wyróżnia się powołanie skierowane do małżonków i rodziców. Naśladując miłość Chrystusa do Kościoła, troszczą się oni o siebie nawzajem i o swoje dzieci. Papież Franciszek podkreśla, że „[...] uświęcenie jest drogą wspólnotową, którą należy pokonywać we dwoje” (*Gaudete et exultate*, 141). Kościół więc wskazuje na małżeństwa, które zmierzały do świętości przez sumienne wypełnianie swoich obowiązków. Są to „święci z sąsiedztwa”, którzy żyjąc w naszym otoczeniu, są dla nas przykładem i pomocą.

Szczególnym wzorem świętości realizowanej w życiu małżeńskim i rodzinnym są Józef i Wiktoria Ulmowie, którzy wraz z siedmiorgiem dzieci oddali życie, ratując rodziny żydowskie w czasie II wojny światowej. Robili to w imię wierności Chrystusowi i zgodnie z przykazaniem miłości bliźniego. Ich heroiczna śmierć była zwieńczeniem ofiarnej miłości realizowanej dzień po dniu, w zwyczajnych okolicznościach życia małżeńskiego i rodzinnego.

Dnia 10 września br. zostaną oni wyniesieni do chwały ołtarzy jako męczennicy. Będzie to beatyfikacja, jakiej jeszcze nie było w historii Kościoła. Konsultor Dykasterii Spraw Kanonizacyjnych o. François-Marie Léthel podkreśla: „Znaczenie i nowość tej beatyfikacji polega na tym, że łączy ona Józefa i Wiktorię ze wszystkimi ich małymi dziećmi, które zginęły wraz z nimi, łącznie z tym jeszcze w łonie matki” (*Insieme per sempre*, „L'Osservatore Romano” 21.03.2023, s. 6). Tak więc będzie to beatyfikacja bez precedensu, ponieważ po raz pierwszy cała

rodzina zostanie wyniesiona na ołtarze i pierwszy raz zostanie beatyfikowane dziecko jeszcze nienarodzone.

Przygotowując się do uroczystości beatyfikacyjnej, pragniemy kontemplować ich świętość i zaczerpnąć z niej przykład dla współczesnych małżeństw i rodzin.

Niezwykła świętość w zwyczajności życia

„Trzeba zdecydować się zostać świętym! Trzeba świętych ściągnąć z obłoków i uczynić z nich ideał powszedni, normalny, dla wierzących” (ks. F. Blachnicki, *Listy więzienne*, Krościenko 1990, s. 15-16).

Rodzina Józefa i Wiktorii Ulmów mieszkała na początku XX w. w Markowej na Podkarpaciu. Cieszyli się siedmiorgiem dzieci. Józef, jako głowa rodziny, troskę o najbliższych łączył z ciężką pracą na roli. Był przy tym otwarty na rozwój i zdobywanie wiedzy. Mimo trudu, jaki wkładał w prowadzenie gospodarstwa, potrafił znaleźć czas, aby oddawać się pasji fotografii, pszczelarstwu, hodowli jedwabników, intrygatorstwu i sadownictwu. Sam skonstruował aparat fotograficzny i wiatrak, który służył do wytwarzania energii elektrycznej. Pasja do fotografii służyła Józefowi do utrwalania nie tylko życia najbliższych, ale również miejscowych wydarzeń, uroczystości kościelnych i rodzinnych. Robił także zdjęcia na zamówienie, portrety do dokumentów, dzięki czemu był znany na całą okolicę. Inspirował innych nie tylko swoimi pasjami, ale ciągłą gotowością do pomocy i służenia radą.

Wiktoria Ulma, z domu Niemczak, to wzorowa, kochająca żona i matka, dbająca o dobre i katolickie wychowanie dzieci. Pochodziła z domu, gdzie kierowano się zasadą, że żaden człowiek proszący o pomoc nie może zostać odprawiony bez pomocy. Zawsze była oparciem dla swojego męża, a w chwili próby, gdy przyszło im podjąć decyzję o przyjęciu pod swój dach zagrożonych śmiercią Żydów, dała świadectwo swojej miłości do innych. Starła się wprowadzać życzliwą i przyjazną atmosferę w domu, podkreślając, że rodzina powinna opierać się na wzajemnym szacunku, życzliwości i oddaniu.

Józef i Wiktoria pobraли się 7 lipca 1935 r. w miejscowym kościele. Wkrótce rodzina zaczęła się powiększać. Urodziły się kolejno: Stasia, Basia, Władziu, Franuś, Antoś i Marysia, a w chwili tragicznej śmierci Wiktoria była w stanie błogosławionym z kolejnym dzieckiem.

Swoje małżeństwo Ulmowie traktowali jako wspólnotę ludzi darzących się zaufaniem, miłością oraz dążeniem do świętości poprzez wierne wykonywanie swoich codziennych obowiązków. W ich życiu realizowała się istota sakramentu małżeństwa, w którym sam Chrystus „[...] pozostaje z nimi, daje im moc pójścia za Nim i wzięcia na siebie swojego krzyża, podnoszenia się po upadkach, przebaczenia sobie wzajemnie, wzajemnego noszenia swoich ciężarów” (*Katechizm Kościoła Katolickiego*, 1642).

Ich ludzka miłość została przez łaskę sakramentu małżeństwa oczyszczona, doprowadzona do pełni i przez moc Ducha Świętego przenikała ich życie wiary, nadziei i miłości. Zwyczajność ich małżeństwa opierała się na prawdziwych i konkretnych gestach, przez które Bóg ma swoje mieszkanie w tej różnorodności darów i spotkań. Żyli obietnicami złożonymi w dzień ślubu, realizując co dzień przymierze wiernej miłości małżeńskiej. Jak stwierdził papież Franciszek podczas audiencji w dniu 28 listopada 2022 r., rodzina Józefa i Wiktorii Ulmów winna być „[...] przykładem wierności Bogu i Jego przykazaniom, miłości bliźniego oraz szacunku dla ludzkiej godności”.

Wpatrując się w przykład życia małżeńskiego Józefa i Wiktorii, warto postrzegać nasze domy jako miejsca, w których miłość Boża jest widzialna i osobista, gdzie przyjmuje postać konkretnych uczynków, a Chrystus jest obecny w codziennych cierpieniach, zmaganiach i radościach. Umacnia i ożywia miłość, królując swoją radością i pokojem.

Otwarcie na życie

„Podstawowym zadaniem rodziny jest służba życiu” (Jan Paweł II, *Familiaris consortio*, 28).

Józef i Wiktoria odczytali powołanie do szczególnego współuczestnictwa w stwórczym dziele Boga, przekazując życie siedmiorgu dzieciom. Mimo trudnych warunków nie bali się przeciwności losu. Ufali Bożej Opatrzności. Wierzyli, że Bóg obdarzając życiem, daje jednocześnie siłę, aby w pełni zrealizować powołanie do rodzicielstwa.

Byli zatroskani o dobre wychowanie swoich dzieci w oparciu o wartości ewangeliczne. Prowadzili oni życie wiary pod własnym dachem. Przekazywali dzieciom żywą wiarę poprzez przykład życia i naukę modlitwy. Dzieci uczyły się rozmawiać z Bogiem, widząc jak czynili to

rodzice. W modlitwie rodzinnej odnajdywali umocnienie do ponoszenia codziennych ofiar i świadczenia o Chrystusie. Ulmowie uczyli swe dzieci okazywania Bogu czci zarówno w kościele, jak i w domu rodzinnym. Wprowadzali w przeżywanie Mszy świętej jak i praktykowanie miłości bliźniego.

Wiktoria, jako kochająca matka, poświęcała czas swoim dzieciom, pomagając im w nauce, dbając o ich wychowanie i wykształcenie. Z przekazów świadków wiemy, że uczyła dzieci prac domowych oraz porządkowych w domu i otoczeniu, opieki nad młodszym rodzeństwem i wzajemnej troski o siebie. Cieszyła ją atmosfera miłości panująca między rodzeństwem. Obserwowała, jak tworzyły wspólnotę podczas pracy, zabawy, spacerów, jak i modlitwy. Natomiast Józef uczył swoje dzieci pracy w gospodarstwie i w sadzie, odpowiadał na ich liczne pytania.

Miłość miłosierna

„Miłość zaczyna się w domu i rozwija się w domu” (Matka Teresa z Kalkuty), ale się tam nie kończy. Powinna ona promieniować na innych.

Życie czcigodnych sług Bożych Józefa i Wiktorii składało się z niezliczonych ofiar i uczynków miłości dnia codziennego. Owocem przyjęcia tego stylu życia stała się heroiczna decyzja pomocy skazanym na zagładę Żydom. Nie była ona pochopna, lecz wynikająca z lektury słowa Bożego, które kształtowało ich serca i umysły, a tym samym postawę wobec bliźniego. Biblia była dla nich autentyczną księgą życia, co potwierdzają podkreślone fragmenty Ewangelii, szczególnie przypowieść o Miłosiernym Samarytaninie. Ulmowie, starając się żyć jak Chrystus, realizując na co dzień przykazanie miłości, byli gotowi oddać swoje życie za bliźnich. Józef i Wiktoria zdecydowali się przyjąć ośmioro Żydów, mimo groźby kary śmierci ze strony Niemców za pomoc w ukrywaniu Żydów. Na strychu ich niewielkiego domu schroniły się trzy rodziny: Goldmanów, Grünfeldów i Didnerów. Przez wiele miesięcy zapewniali im dach nad głową oraz wyżywienie, co w czasie wojny było nie lada wyzwaniem.

Ich pełna ofiarności postawa miała swój tragiczny finał 24 marca 1944 r. Wtedy do ich domu wtargnęli niemieccy naziści, którzy

w okrutny sposób rozstrzelali ukrywanych Żydów, a następnie na oczach dzieci zamordowano Józefa i Wiktorię. Dopelnieniem tragedii było zabicie dzieci. Józef i Wiktoria Ulmowie, mając absolutną świadomość ryzyka, poświęcili życie, aby ratować Żydów będących w potrzebie. Ich heroiczna postawa jest świadectwem tego, że miłość jest mocniejsza niż śmierć.

W oczekiwaniu na beatyfikację wpatrujemy się w przykład jakże niezwykłej rodziny, która osiągała świętość w zwyczajnych okolicznościach życia. Jest ona inspiracją dla współczesnych małżeństw i rodzin. Józef i Wiktoria Ulmowie ukazują przede wszystkim piękno i wartość małżeństwa opartego na Chrystusie, gdzie Boża łaska jest fundamentem wszystkiego. Ich miłość realizowana w codzienności może również motywować do otwartości na życie oraz do wzięcia odpowiedzialności za wychowanie młodego pokolenia. Heroiczna postawa miłości wobec bliźnich, powinna pobudzać nas do życia nie tyle dla własnej wygody czy chęci posiadania, ale do życia będącego darem siebie dla innych.

Przygotowując się do uroczystego wyniesienia na ołtarze Męczenników z Markowej, chciejmy zatem lepiej poznać ich rodzinę, która nie zawahała się otworzyć swoich serc dla ludzi będących w potrzebie.

*Podpisali: Pasterze Kościoła w Polsce
obecni na 395. Zebraniu Plenarnym
Konferencji Episkopatu Polski*

Lidzbark Warmiński, 13 czerwca 2023 r.

7.

KOMUNIKAT Z 395. ZEBRANIA PLENARNEGO KONFERENCJI EPISKOPATU POLSKI

W dniach 12-14 czerwca 2023 r. odbyło się w Lidzbarku Warmińskim, pod przewodnictwem abp. Stanisława Gądeckiego, 395. Zebranie Plenarne Konferencji Episkopatu Polski.

Miejsce obrad związane było z obchodzonymi w tym roku rocznicami kopernikańskimi: 550. rocznicą urodzin i 480. rocznicą śmierci Mikołaja Kopernika, który przez znaczną część swojego życia związany był z ziemią warmińską. Biskupi, poza Lidzbarkiem Warmińskim, celebrowali Eucharystię również w bazylice archikatedralnej Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny we Fromborku, która jest miejscem pochówku Mikołaja Kopernika. Modlili się także w sanktuarium Matki Bożej Królowej Pokoju w Stoczku Klasztornym, miejscu internowania Prymasa Tysiąclecia, błogosławionego Stefana Wyszyńskiego.

Głównym tematem spotkania były przygotowania do XVI Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów, którego najbliższa sesja odbędzie się w październiku br. Europejska synteza ujawnia silne zróżnicowanie w obrębie poszczególnych Kościołów lokalnych. Podobnie jest na innych kontynentach. Poza kwestiami, które są wspólne, np. pytanie o proces podejmowania decyzji w Kościele, synodalny sposób sprawowania władzy, kryzys rodziny, troska o osoby zmarginalizowane i wykluczone, Kościoły lokalne podkreślają często własne priorytety. Syntezy z pozostałych kontynentów akcentują wiele ważnych kwestii, np. problemy ekologii, niesprawiedliwości społecznych, świadectwa w obliczu prześladowań. Biskupi dyskutowali nad stanowiskiem, które przedstawi w Rzymie delegacja polskiego Episkopatu.

W powyższym kontekście wzbogacające były wystąpienia biskupów z innych krajów Europy. Po raz pierwszy od czasu pandemii mogli oni uczestniczyć w obradach Zebrania Plenarnego. Dzielili się przebiegiem procesu synodalnego w swoich krajach oraz najważniejszymi sprawami, którymi żyją ich Kościoły lokalne.

Biskupi zapoznali się z treścią nowego programu duszpasterskiego Kościoła w Polsce na rok 2023/2024: *Uczestniczę we wspólnocie Kościoła*, który będzie realizowany we wszystkich parafiach w Polsce. Wytyczeniu nowych kierunków funkcjonowania polskich parafii posłuży II Kongres Teologii Praktycznej *Parafia jutra*, zaplanowany w dniach 18-21 września br. w Licheniu.

Na przełomie lipca i sierpnia br. w Lizbonie, pod przewodnictwem papieża Franciszka, odbędą się 37. Światowe Dni Młodzieży. Na spotkanie przygotowuje się również ponad dwudziestotysięczna grupa młodzieży z Polski. Biskupi świadomi, że Światowe Dni Młodzieży

są ważnym etapem drogi Kościoła, wyrażają wdzięczność wszystkim, którzy podejmą trud pielgrzymowania do Lizbony, a pozostałych zachęcają, by łączyli się z nimi duchowo.

Biskupi zapewniają o modlitwie za Ukrainę, która przeciwstawia się rosyjskiej agresji. Apelują o jak najszybsze i sprawiedliwe zakończenie tego dramatycznego konfliktu. Dziękują wszystkim organizacjom i osobom prywatnym za nieustanną pomoc uchodźcom wojennym znajdującym schronienie w naszej Ojczyźnie, a także niosącym pomoc humanitarną tym, którzy pozostają w Ukrainie. Biskupi proszą o nieustanną modlitwę o pokój. W tym duchu, 17 czerwca br., we wszystkich parafiach, zostanie odmówiony Akt zawierzenia Ukrainy i Rosji Niepokalanemu Sercu Najświętszej Maryi Panny.

W 80. rocznicę tragicznych wydarzeń na Wołyniu pasterze Kościoła w Polsce zapewniają o modlitwie w intencji pomordowanych oraz o swoim głębokim szacunku wobec bólu rodzin wszystkich ofiar tej zbrodni. Biskupi z nadzieją przyjęli zapowiedź kolejnych kroków na drodze pojednania polsko-ukraińskiego, które znajdą swój wyraz m.in. we wspólnym oświadczeniu przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski abp. Stanisława Gądeckiego i zwierzchnika Ukraińskiego Kościoła Grekokatolickiego arcybiskupa większego Światosława Szewczuka. Zostanie ono podpisane 7 lipca br. w Warszawie. Przypominają, że przebaczenie nie oznacza zapomnienia, ale jest niezbędnym warunkiem w procesie pojednania, które może zostać zbudowane tylko na fundamencie miłości i prawdy.

W nawiązaniu do Stanowiska Rady Stałej Konferencji Episkopatu Polski z dnia 2 maja br., w kontekście nadchodzących wyborów, biskupi raz jeszcze wyrażają przekonanie, że „[...] respektując słuszną autonomię porządku demokratycznego [...] także dziś, niezależnie od głębokich różnic i podziałów, polska polityka może i powinna pozostać roztropną troską o dobro wspólne”.

Biskupi zapraszają na XXXIX Ogólnopolską Pielgrzymkę Małżeństw i Rodzin na Jasną Górę, która odbędzie się w dniach 23-24 września br. Będzie ona również początkiem peregrynacji relikwii Rodziny Ulmów w polskich diecezjach. Beatyfikacja tej Rodziny będzie miała miejsce 10 września br. w Markowej. Przypomniano również,

że Kościół zdecydowanie sprzeciwia się jakiegokolwiek formie przemocy, która jest szczególnie okrutna, jeśli dotyczy dzieci.

Biskupi polecają Bogu wszystkie sprawy Ojczyzny i Kościoła. Apelują o rozwagę i dialog społeczny oraz budowanie narodowego pojednania. Z okazji kończącego się roku szkolnego składają podziękowanie rodzicom, nauczycielom, wychowawcom, katechetom, duszpasterzom za trud nauczania oraz wychowania dzieci i młodzieży. Na czas zbliżających się wakacji wszystkim Rodakom w kraju i za granicą udzielają pasterskiego błogosławieństwa.

*Podpisali pasterze Kościoła katolickiego w Polsce
obecni na 395. Zebraniu Plenarnym
Konferencji Episkopatu Polski*

Lidzbark Warmiński, 14 czerwca 2023 r.

III. AKTA BISKUPA LEGNICKIEGO

8.

ZAPROSZENIE BISKUPA LEGNICKIEGO NA MSZĘ KRZYŻMA

Drodzy Bracia Kapłani!

W Wielki Czwartek przed rozpoczęciem Świętego Triduum Paschalnego Kościół gromadzi się w katedrach wokół swojego biskupa, aby celebrować Mszę Krzyżma. Ta wspólnie sprawowana liturgia jest szczególnym objawieniem jedności Kościoła. Ukazuje pełnię posługi kapłańskiej biskupa, jaką otrzymał on w sukcesji apostoelskiej i jedność z nim wszystkich prezbiterów, którzy jako świadkowie i współpracownicy swojego biskupa są uczestnikami jego świętego urzędu: posługi budowania i uświęcania Ludu Bożego oraz kierowania nim. W ten sposób jasno ukazuje się jedność kapłaństwa i Ofiary Chrystusa trwającej w Kościele.

Jako pasterz Kościoła legnickiego serdecznie zapraszam Was, Drodzy Bracia Kapłani, do udziału w tej uroczystej liturgii, o godz. 10.00 w katedrze, podczas której odnowimy nasze przyrzeczenia kapłańskie, złożone podczas święceń prezbiteratu. W świetle pełnym waśni i niezgody stańmy się znakiem jedności, która ma źródło w krzyżu Jezusa Chrystusa, dla którego jesteśmy sługami.

*† Andrzej Siemieniowski
Biskup Legnicki*

9.

ZAPROSZENIE BISKUPA LEGNICKIEGO
DO UDZIAŁU W WYDARZENIU EWANGELIZACYJNYM

Legnica, 14 czerwca 2023 r.

Ldz. 793/2023

Drodzy Diecezjanie!

W 2033 r. minie dokładnie dwa tysiące lat od chwili, gdy Pan Jezus celebrował pierwszą Eucharystię z uczniami w Wieczerniku, a także od Jego śmierci na krzyżu, zmartwychwstania oraz zesłania Ducha Świętego. Właśnie wtedy z przebitego boku Chrystusa i daru Ducha Świętego zrodził się Kościół. W tym czasie apostołowie po raz pierwszy usłyszeli też słowa: „Idźcie i czyńcie uczniami wszystkie narody” (Mt 28,19).

Wiele środowisk chrześcijańskich już teraz myśli o Jubileuszu 2033. Są wśród nich katolicy i bardzo liczni reprezentanci innych wspólnot złączonych z nami więzami wiary i chrztu świętego. My także myślimy o diecezjalnej nowennie.

Naszą wspólną wędrówkę duchową w stronę Jubileuszu 2033 zainicjujemy już w najbliższym tygodniu. Zapraszam wszystkich do udziału w wydarzeniu ewangelizacyjnym, które będzie miało miejsce w sobotę 24 czerwca 2023 r. w Centrum Formacji Ewangelizacyjnej „Dom Słowa” oraz przy katedrze legnickiej. Najpierw w „Domu Słowa” będziemy słuchali katechez i modlili się o otwarcie się mieszkańców diecezji legnickiej na Ewangelię (początek o godz. 9.00), a wieczorem o godz. 19.30 na Rynku w Legnicy odbędzie się koncert „JA JESTEM”.

Zachęcam wszystkich do udziału w tym wydarzeniu. Już sama obecność we wspólnocie modlitwy i uwielbienia będzie znakiem wiary i formą zaangażowania w realizację nakazu misyjnego Jezusa.

W jedności duchowej

† *Andrzej Siemieniowski*
Biskup Legnicki

IV. AKTA LEGNICKIEJ KURII BISKUPIEJ

10.

WSPOMNIENIE O ZMARŁYM KSIĘDZU Z DIECEZJI LEGNICKIEJ

KS. EDWARD FRAN CZAK (1936-2023)

27 czerwca 2023 r., w 87. roku życia i 64. roku kapłaństwa odszedł do Pana ks. Edward Franczak, kanonik Rochettum et Mantolettum.

Urodził się 18 kwietnia 1936 r. w Starym Wiśniowcu (dawne woj. tarnopolskie), święcenia presbiteratu przyjął 21 czerwca 1959 r. we Wrocławiu.

Po święceniach kapłańskich posługiwał jako wikariusz w parafiach: pw. św. Michała Archanioła w Nowej Soli, pw. św. Henryka we Wrocławiu, pw. św. Aniołów Stróżów w Wałbrzychu, pw. św. Marii Magdaleny w Zatoniu. Następnie został ustanowiony wikariuszem parafii pw. św. Antoniego w Gierałtowie, gdzie od 1972 r. posługiwał jako proboszcz. W latach 1986-1997 był wicedziekanem dekanatu Węglińiec, pełnił funkcję członka Rady Kapłańskiej, następnie przez 11 lat był wicedziekanem dekanatu Nowogrodziec. W 2007 r. otrzymał godność kanonika RM.

Uroczystości pogrzebowe zaplanowano następująco:

- 30 czerwca 2023 r., kościół pw. św. Antoniego w Gierałtowie:
 - godz. 17.00 – Msza św. za zmarłego kapłana pod przewodnictwem biskupa pomocniczego Piotra Wawrzynka.
- 1 lipca 2023 r., kościół pw. św. Stanisława, biskupa i męczennika w Czernej k. Bolesławca:
 - godz. 13.30 – oficjalne przemówienia i pożegnania,

- godz. 14.00 – Msza św. pogrzebowa pod przewodnictwem biskupa legnickiego Andrzeja Siemienińskiego,
- po Eucharystii przejazd na cmentarz komunalny i dalsza część ceremonii pogrzebowej.

11.

REGULAMIN LEGNICKIEJ KURII BISKUPIEJ

ROZDZIAŁ I
ZASADY OGÓLNE

§1

1. Legnicka Kuria Biskupia, zwana dalej Kurią, to zespół osób i instytucji, które wspomagają Biskupa Legnickiego w zarządzaniu diecezją, w wykonywaniu władzy ustawodawczej i wykonawczej. W wykonywaniu władzy sądowniczej w diecezji Biskupa Legnickiego wspomaga Sąd Kościelny Diecezji Legnickiej, który rządzi się własnym regulaminem, jednakże w sprawach nim nieobjętych pracownicy sądu zachowują przepisy Regulaminu Legnickiej Kurii Biskupiej, zwanego dalej regulaminem.
2. Kuria nie ma osobowości prawnej i działa w ramach Diecezji Legnickiej.
3. Na czele Kurii stoi Biskup Legnicki.
4. Pracowników Kurii mianuje i odwołuje Biskup Legnicki. Powierzenie urzędu dokonuje się na piśmie.
5. Pracownicy Kurii powinni wykonywać powierzone im zadania sumiennie i dokładnie, w poczuciu odpowiedzialności za urzeczywistnianie zbawczego dzieła Chrystusa w diecezji, zgodnie z wolą Biskupa.
6. Wszyscy podejmujący pracę w Kurii powinni (kan. 471 KPK):
 - 6.1. złożyć na ręce Biskupa Legnickiego lub moderatora Kurii przyrzeczenie, że będą wiernie wypełniać powierzone im zadania, zgodnie z kościelnym prawem powszechnym, ustawodawstwem diecezjalnym i wolą Biskupa,

- 6.2. zachowywać tajemnicę w zakresie i w sposób oznaczony prawem oraz przez Biskupa,
- 6.3. po ukończeniu 75. roku życia złożyć rezygnację z zajmowanego urzędu.

ROZDZIAŁ II STRUKTURA KURII

§ 2. Moderator Kurii

1. Biskup Legnicki mianuje moderatora Kurii, którego zadaniem jest koordynowanie prac Kurii oraz czuwanie nad tym, by jej pracownicy właściwie i sumiennie wykonywali powierzone im zadania, zgodnie z przepisami prawa kanonicznego oraz niniejszym regulaminem (kan. 473 § KPK).
2. Do zadań moderatora Kurii należy:
 - 2.1. troska o efektywne wykonywanie zadań powierzonych poszczególnym pracownikom Kurii,
 - 2.2. zwoływanie posiedzeń pracowników Kurii w celu przedstawienia zadań bieżących i wymiany informacji,
 - 2.3. czuwanie nad obecnością pracowników w pracy,
 - 2.4. przeprowadzanie kursów i szkoleń podnoszących kompetencje pracowników,
 - 2.5. organizowanie spotkań formacyjnych dla pracowników.
3. Moderator winien być powiadamiany przez kanclerza o aktach prawnych, jakie zostały podpisane przez Biskupa Legnickiego oraz wikariuszy generalnych (kan. 474 KPK).

§ 3. Wikariusze generalni i wikariusze biskupi

1. Biskup Legnicki ustanawia, zgodnie z przepisami prawa, wikariuszy generalnych (kan. 475 § 1 KPK). Jeśli istnieje taka potrzeba, ustanawia również wikariuszy biskupich (por. kan. 476 KPK).
2. Wikariusze generalni i wikariusze biskupi pełnią swój urząd zgodnie z przepisami prawa kanonicznego, nominacją i mandatem Biskupa Legnickiego. Biskup Legnicki koordynuje działalność pasterską wikariuszy generalnych i wikariuszy biskupich (por. kan. 473 § 2 KPK). Nie powinni oni nigdy działać wbrew woli i zamiarom Biskupa Legnickiego (kan. 480 KPK).

3. W zakresie zleconych zadań wikariusze generalni załatwiają sprawy bieżące, przyjmują interesantów, podpisują pisma wychodzące.

§ 4. Kanclerz i notariusze Kurii

1. Kanclerz czuwa nad całością prac kancelarii, prowadzi dokładną rejestrację akt i dokumentów, troszczy się o sporządzanie i wysyłanie akt oraz strzeże je w archiwum Kurii (kan. 482 § 1 KPK).
2. W razie potrzeby Biskup Legnicki może mianować wicekanclerza (kan. 482 § 2 KPK) i notariuszy (kan. 483 § 1 KPK).
3. Zadania kanclerza są następujące:
 - 3.1. informuje Biskupa Legnickiego o bieżących sprawach i nadesłanej korespondencji,
 - 3.2. zapoznaje się z przyjętą korespondencją i rozdziela ją według kompetencji poszczególnych wydziałów,
 - 3.3. przygotowuje dekrety nominacyjne, redaguje inne dekrety i pisma biskupie,
 - 3.4. podpisuje pisma kurialne, które mają wywołać skutek prawny,
 - 3.5. czuwa nad pieczęciami Kurii,
 - 3.6. troszczy się, aby wszystkie pisma przedkładane do podpisu Biskupowi Legnickiemu były właściwie zredagowane pod względem techniczno-prawnym.
4. Notariusze pomagają kanclerzowi w prowadzeniu kancelarii i zastępują go w razie nieobecności oraz wykonują inne zadania, zlecone przez Biskupa Legnickiego, wikariusza generalnego lub kanclerza, a w szczególności:
 - 4.1. prowadzą dziennik podawczy oraz rejestrują przychodzącą i wychodzącą korespondencję,
 - 4.2. sporządzają dokumenty dotyczące dyspens, zezwoleń, zaświadczeń, rozporządzeń i inne,
 - 4.3. przygotowują pisma na wpływające podania,
 - 4.4. załatwiają korespondencję metrykalną,
 - 4.5. przygotowują kopie pism i przekazują je właściwym osobom lub wydziałom czy referatom,
 - 4.6. troszczą się, by dokumenty i pisma były archiwizowane.

§ 5. Ekonom

1. Biskup Legnicki mianuje ekonoma na okres 5 lat (kan. 494 KPK).
2. Ekonom stoi na czele Wydziału Gospodarczego oraz Diecezjalnego Biura Gospodarczego. Zadania Biura określa osobny statut zatwierdzony przez Biskupa Legnickiego.
3. Do zadań ekonoma należy administrowanie dobrami materialnymi diecezji pod zwierzchnictwem Biskupa Legnickiego, przy wsparciu Rady ds. ekonomicznych, zgodnie z przepisami prawa kanonicznego i prawa świeckiego, a w szczególności:
 - 3.1. administrowanie majątkiem diecezji, parafii i innych kościelnych osób prawnych, udzielanie zezwoleń na dokonanie alienacji (kan. 1291 KPK) oraz załatwianie spraw i interwencji w tym zakresie,
 - 3.2. sporządzanie i przedkładanie Biskupowi Legnickiemu bilansu przychodów i rozchodów diecezji za rok miniony, przygotowywanie budżetu na rok następny oraz – na zlecenie Biskupa Legnickiego – wydanie opinii przy podejmowaniu decyzji dotyczących majątku (i inwestycji) diecezji (por. kan. 493 KPK),
 - 3.3. reprezentowanie Biskupa Legnickiego w sprawach umów o pracę między diecezją a pracownikami Kurii.

ROZDZIAŁ III
WYDZIAŁY KURII

§ 6. Podział i zasady ogólne

1. W celu usprawnienia pracy w Kurii działają następujące wydziały:
 - 1.1. Wydział Administracyjny, zwany Kancelarią albo Notariatem,
 - 1.2. Wydział Duszpasterski,
 - 1.3. Wydział Gospodarczy,
 - 1.4. Wydział Katechetyczny.
2. Pracami poszczególnych wydziałów kierują ich dyrektorzy, wspomagani w działalności przez referentów i inne osoby, które mianuje Biskup Legnicki.
3. Dyrektorzy oraz etatowi pracownicy wydziałów urzędują w siedzibie Kurii, w dniach i godzinach określonych regulaminem.
4. Dyrektorzy wydziałów uczestniczą z urzędu w konferencjach diekańskich.

5. Dyrektor, sprawując ogólny nadzór organizacyjno-administracyjny nad działalnością wydziału oraz nadzór nad gospodarowaniem powierzonym jego pieczy mieniem, wykonuje obowiązki w zakresie określonym w dekrete nominacyjnym, a w szczególności jest odpowiedzialny za:
 - 5.1. przydzielanie spraw i zakresów czynności pracownikom wydziału i kontrolę jakości oraz terminowości ich wykonania,
 - 5.2. reprezentowanie wydziału na zewnątrz,
 - 5.3. wnioskowanie w sprawach przyjęcia do pracy, zwolnienia, nagród dla pracowników wydziału,
 - 5.4. planowanie kosztów utrzymania wydziału i nadzorowanie rozliczenia wydatków przewidzianych na ten cel,
 - 5.5. perspektywiczne planowanie działalności merytorycznej wydziału.
6. Dyrektor wydziału odpowiada za całokształt funkcjonowania podległego mu wydziału bezpośrednio przed moderatorem.
7. Dyrektorzy wydziałów składają do końca listopada roczny plan pracy wydziału na ręce moderatora, a projekt budżetu wydziału ekonomowi.
8. Pracami referatów podlegających wydziałom kierują osoby mianowane przez Biskupa Legnickiego.
9. Odrębne miejsce w strukturze Kurii zajmuje rzecznik prasowy, który utrzymuje kontakty z dziennikarzami, ułatwiając im dostęp do informacji o działalności Biskupa Legnickiego i Kurii. Wspiera również Biskupa w kontaktach z mediami oraz kieruje Referatem ds. mediów.

§ 7. Kancelaria

1. Kancelaria, zwyczajowo w Diecezji Legnickiej nazywana notariatem, jest centralnym wydziałem Kurii. Tworzą ją: kanclerz, który stoi na jej czele, oraz wicekanclerz, notariusze, archiwiści, referenci i inni pracownicy.
2. Kancelaria zajmuje się rozdzielaniem bieżącej korespondencji poszczególnym wydziałom według ich kompetencji i sprawowaniem nadzoru nad jej załatwianiem; przyjmowaniem interesantów i kierowaniem ich w razie potrzeby do odpowiednich osób, wydziałów

- lub referatów; odbieraniem telefonów i korespondencji elektronicznej.
3. Do szczegółowych zadań kancelarii należą także:
 - 3.1. sprawy dotyczące życia, dyscypliny, praw, obowiązków, jurysdykcji i celebretów osób duchownych,
 - 3.2. czuwanie nad właściwym obsadzeniem urzędów i stanowisk w diecezji (zastępstwa, urlopy, wyjazdy zagraniczne, nominacje, odznaczenia, przejścia na emeryturę, przedłużanie kadencji),
 - 3.3. prowadzenie kartoteki osobowej duchownych,
 - 3.4. sprawy dotyczące kultu Bożego i dyscypliny sakramentów,
 - 3.5. korespondencja z władzami świeckimi i kościelnymi w sprawach niewchodzących w zakres innych wydziałów,
 - 3.6. wydawanie *imprimatur* i *nihil obstat*,
 - 3.7. przygotowywanie ogólnodiecezjalnych sprawozdań i statystyk diecezji,
 - 3.8. aktualizowanie bazy danych systemu informatycznego Kurii.
 4. W skład kancelarii wchodzi również:
 - 4.1. Archiwum,
 - 4.2. Sekretariat Biskupa Legnickiego,
 - 4.3. Referat ds. mediów.
 5. Kancelaria koordynuje i wspiera pracę Kolegium Konsultorów, Rady Kapłańskiej oraz delegatów i koordynatorów mianowanych przez Biskupa Legnickiego dla konkretnych zadań:
 - 5.1. Delegata ds. kontaktów zewnętrznych,
 - 5.2. Diecezjalnego inspektora ochrony danych,
 - 5.3. Delegata ds. ochrony dzieci i młodzieży,
 - 5.4. Diecezjalnego koordynatora Fundacji św. Józefa Konferencji Episkopatu Polski.
 6. Kuria prowadzi archiwum (kan. 486 KPK) w celu strzeżenia i przechowywania akt spraw ostatecznie zakończonych.
 - 6.1. Poszczególne wydziały lub referaty Kurii mogą przechowywać według kompetencji kopie sobie właściwych dokumentów, których oryginały muszą być składane w archiwum kurialnym.
 - 6.2. Archiwum, w którym są zdeponowane dokumenty i pisma dotyczące spraw diecezjalnych – zarówno duchowych, jak i doczesnych – odpowiednio uporządkowane i pilnie strzeżone,

- zgodnie z przepisami prawa (kan. 482 § 1 KPK) znajduje się pod opieką kanclerza.
- 6.3. Archiwum jest zamknięte. Klucz do niego posiada tylko Biskup Legnicki i kanclerz oraz, wyznaczony odrębnym dekretem, archiwista. Nikomu innemu nie wolno wchodzić do archiwum bez pisemnego zezwolenia Biskupa Legnickiego lub moderatora Kurii i kanclerza równocześnie.
 - 6.4. Osoby zainteresowane mają prawo – gdy o to poproszą – otrzymać autentyczny odpis lub kopię dokumentu, z natury swej publicznego, który dotyczy ich osób (kan. 487 §2 KPK). Dyrektorzy wydziałów i referatów Kurii, mają dostęp (przez archiwistę) do przechowywanych dokumentów według kompetencji wydziału, referatu lub innej agendy kurialnej.
 - 6.5. Z archiwum nie wolno zabierać dokumentów, chyba że tylko na krótki czas i za pisemną zgodą Biskupa Legnickiego albo moderatora Kurii i kanclerza równocześnie (por. kan. 488 KPK). Nie wolno także fotografować ani filmować przechowywanych dokumentów.
 - 6.6. W archiwum znajduje się archiwum tajne, czyli szafa pancerna, dobrze zamknięta i umocowana, w której z największą starannością przechowuje się dokumenty tajne.
 - 6.7. W archiwum tajnym przechowuje się następujące rodzaje dokumentów:
 - 6.7.1. reskrypt dyspensy udzielonej w zakresie wewnętrznym pozasakramentalnym (kan. 1082 KPK),
 - 6.7.2. księgę małżeństw celebrowanych *sub secreto* (kan. 1133 KPK),
 - 6.7.3. akta kanonicznego upomnienia i nagany (kan. 1339 § 3 KPK),
 - 6.7.4. akta postępowania i dekryty w sprawach karnych (kan. 1719 KPK),
 - 6.7.5. wykaz osób, które mają przejąć rządy diecezją w sytuacji *sede impedita* (kan. 413 § 1 KPK),
 - 6.7.6. w razie potrzeby dokumenty dotyczące opinii o życiu duchownego wydane w postępowaniu w sprawach inkardynacji duchownego w drodze ekskardynacji (kan. 269 °2 KPK),

-
- 6.7.7. listę kapłanów zdatnych do biskupstwa (kan. 377 § 2 KPK),
 - 6.7.8. inne dokumenty oznaczone przez Biskupa Legnickiego jako tajne.
 - 6.8. Klucz do archiwum tajnego posiada tylko Biskup Legnicki i wyznaczony przez niego odrębnym dekretem archiwista archiwum tajnego.
 - 6.9. Z archiwum tajnego nie wolno wyciągać dokumentów (kan. 490 §3 KPK).
 - 6.10. Archiwum prowadzi archiwista wykonujący swoje obowiązki we współpracy i pod nadzorem kanclerza. Do jego obowiązków należy:
 - 6.10.1. kierowanie archiwum i odpowiedzialność za jego stan organizacyjny i techniczny,
 - 6.10.2. przyjmowanie, katalogowanie i archiwizowanie dokumentów i pism,
 - 6.10.3. przechowywanie i zabezpieczanie przejętej dokumentacji przed zniszczeniem,
 - 6.10.4. nadzorowanie osób, które uzyskały zgodę na wejście do archiwum oraz prowadzenie rejestru takich osób, a także rejestru dokumentów wynoszonych z archiwum,
 - 6.10.5. opracowanie wzorów wniosków o dostęp do akt oraz udostępnienie dokumentów archiwalnych osobom upoważnionym.
 7. Sekretariat Biskupa Legnickiego, na którego czele stoi sekretarz, zajmuje się:
 - 7.1. prowadzeniem terminarza spotkań i wydarzeń z udziałem Biskupa,
 - 7.2. przekazywaniem kancelarii wszystkich dokumentów, spraw i zadań, które powstały w gabinecie bądź sekretariacie Biskupa,
 - 7.3. opiniowaniem zasadności udzielenia patronatu honorowego,
 - 7.4. koordynowaniem sprawnego przepływu informacji między Biskupem a pracownikami Kurii,
 - 7.5. wszystkimi innymi sprawami, zleconymi przez Biskupa.
 8. Referat ds. mediów realizuje politykę informacyjną i zadania z zakresu komunikacji społecznej, a w szczególności:

- 8.1. troszczy się o tworzenie właściwego obrazu medialnego diecezji,
- 8.2. koordynuje działania podejmowane przez media katolickie,
- 8.3. współpracuje z odpowiedzialnymi za prowadzenie strony internetowej diecezji,
- 8.4. współpracuje z Radiem Plus Legnica i Katolicką Agencją Informacyjną,
- 8.5. zapewnia bieżącą obsługę dziennikarzy, w tym: odpowiedzi udzielane mediom, organizację konferencji i briefingów prasowych oraz udzielanie akredytacji na medialną obsługę uroczystości ogólnodiecezjalnych,
- 8.6. koordynuje informowanie mediów o inicjatywach organizowanych przez instytucje diecezji,
- 8.7. monitoruje media pod kątem informacji na temat Kościoła i diecezji,
- 8.8. archiwizuje informacje medialne na temat wydarzeń z życia diecezji,
- 8.9. ponadto rzecznik współpracuje ze środkami społecznego przekazu i udziela pomocy poszczególnym jednostkom Kurii w tym zakresie; udziela informacji mediom - w uzgodnieniu z właściwymi osobami i wydziałami; informuje dyrektorów wydziałów o wypowiedziach udzielanych mediom w sprawach, podlegających ich kompetencji.

§ 8. Wydział Duszpasterski

1. Wydział Duszpasterski tworzą dyrektor, referenci i inni pracownicy. Jego zasadniczym zadaniem jest wspieranie działalności pastoralnej Biskupa Legnickiego w łączności z Diecezjalną Radą Duszpasterską, a także przy współpracy z prezbiterami odpowiadającymi za duszpasterstwa specjalistyczne i zawodowe oraz z duszpasterzami parafialnymi.
2. Do szczegółowych zadań Wydziału Duszpasterskiego należy:
 - 2.1. rozeznawanie stanu, potrzeb i problemów duszpasterskich w diecezji,
 - 2.2. realizacja programu duszpasterskiego w diecezji w oparciu o ogólnopolski program duszpasterski,

- 2.3. koordynacja działań duszpasterskich, przygotowanie odpowiednich wytycznych i materiałów duszpasterskich,
 - 2.4. pobudzanie inicjatyw w różnych dziedzinach działalności duszpasterskiej na terenie diecezji,
 - 2.5. koordynowanie i wspieranie spraw związanych z organizacją uroczystości ogólnodiecezjalnych o charakterze duszpasterskim,
 - 2.6. organizowanie kursów, szkoleń i spotkań formacyjnych w dziedzinie duszpasterskiej.
3. Wydziałowi Duszpasterskiemu podlegają ponadto:
- 3.1. Referat ds. duszpasterstwa rodzin,
 - 3.2. Referat ds. muzyki kościelnej,
 - 3.3. Referat ds. życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego.
4. Dyrektorowi Wydziału Duszpasterskiego podlegają asystenci kościelni stowarzyszeń i instytucji zatwierdzonych przez Biskupa Legnickiego, a także egzorcyci oraz penitencjarze katedralni oraz diecezjalni duszpasterze duszpasterstw specjalistycznych i zawodowych, a zwłaszcza:
- 4.1. Diecezjalny duszpasterz młodzieży,
 - 4.2. Diecezjalny duszpasterz rodzin,
 - 4.3. Diecezjalny duszpasterz Służby Liturgicznej.
5. Do zadań Referatu ds. duszpasterstwa rodzin należy w szczególności:
- 5.1. rozeznawanie stanu, potrzeb i problemów duszpasterstwa rodzin, małżeństw i związków niesakramentalnych,
 - 5.2. planowanie i realizacja programu pracy duszpasterstwa rodzin,
 - 5.3. przygotowywanie odpowiednich materiałów z zakresu duszpasterstwa rodzin,
 - 5.4. koordynacja i nadzór nad parafialnymi poradniami życia rodzinnego,
 - 5.5. przygotowanie merytoryczne, formacja duchowa oraz kwalifikacja osób do pracy w poradniach życia rodzinnego,
 - 5.6. organizacja uroczystości diecezjalnych w zakresie duszpasterstwa rodzin,

- 5.7. współpraca z Krajowym Ośrodkiem Duszpasterstwa Rodzin oraz ze wszystkimi kościelnymi wspólnotami i agendami związanymi z duszpasterstwem rodzin na terenie diecezji,
- 5.8. utrzymywanie kontaktów i współpraca z instytucjami państwowymi, samorządowymi i społecznymi służącymi rozwojowi życia rodzinnego.
6. Do zadań Referatu ds. muzyki kościelnej należy troska o stan kultury muzycznej w diecezji, a w szczególności:
 - 6.1. prowadzenie ewidencji muzyków kościelnych pracujących w parafiach,
 - 6.2. formacja liturgiczno-muzyczna muzyków oraz zespołów śpiewających w parafiach we współpracy z Diecezjalnym Instytutem Muzyki Kościelnej,
 - 6.3. poradnictwo w kwestii zatrudniania i wynagradzania muzyków kościelnych w parafiach,
 - 6.4. przeprowadzanie przeglądów w zakresie opieki nad instrumentami muzycznymi w parafiach,
 - 6.5. prowadzenie inwentaryzacji instrumentów zabytkowych oraz przygotowywanie stosownych ekspertyz o poszczególnych instrumentach,
 - 6.6. opiniowanie i nadzór nad projektami budowy nowych organów oraz nadzór prac budowlanych, montażowych i konserwatorskich nad instrumentami istniejącymi.
7. Do zadań Referatu ds. życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego należy:
 - 7.1. troska o formację duchową i integrację osób konsekrowanych z terenu diecezji,
 - 7.2. organizowanie comiesięcznych dni skupienia oraz obchodów Światowego Dnia Życia Konsekrowanego,
 - 7.3. troska o nowe powołania do życia konsekrowanego.

§ 9. Wydział Gospodarczy

1. Na czele Wydziału Gospodarczego stoi ekonom, którego wspierają referenci i pozostali pracownicy. Pod jego nieobecność Wydziałem zarządza któryś z zastępców dyrektora Wydziału i jednocześnie Diecezjalnego Biura Gospodarczego. Ekonom wspiera Biskupa w zarządzaniu dobrami doczesnymi, będącymi własnością diecezji, a także

w trosce o budownictwo sakralne i kościelne oraz o pozyskiwanie i właściwe wykorzystywanie środków materialnych na renowację i zabezpieczanie dóbr materialnych. Wydział ściśle współpracuje z Diecezjalnym Biurem Gospodarczym, którego zadania określa osobny statut zatwierdzony przez Biskupa Legnickiego.

2. Do szczegółowych zadań Wydziału Gospodarczego, we współpracy z Diecezjalnym Biurem Gospodarczym, należy aktywne i skuteczne pozyskiwanie środków z funduszy zewnętrznych, monitorowanie oraz rozliczanie projektów współfinansowanych z obcych źródeł, a także:
 - 2.1. przygotowywanie i przechowywanie dokumentów dotyczących spraw majątkowych, finansowych i gospodarczych diecezji, parafii i innych kościelnych osób prawnych,
 - 2.2. przeprowadzanie wizytacji gospodarczych parafii i innych kościelnych osób prawnych,
 - 2.3. nadzór nad sprawami związanymi z zatrudnieniem i ubezpieczeniem pracowników parafii i pracowników innych kościelnych osób prawnych,
 - 2.4. nadzór nad administracją cmentarzy parafialnych i załatwianie spraw w tym zakresie,
 - 2.5. troska o planowanie i koordynowanie budowy kościołów w diecezji,
 - 2.6. doradztwo w zakresie spraw gospodarczych, ubezpieczeniowych i prawnych.
3. W skład Wydziału Gospodarczego wchodzi następujące komórki organizacyjne i stanowiska pracy:
 - 3.1. Zastępca Dyrektora ds. administracyjnych,
 - 3.2. Referat ds. sztuki sakralnej,
 - 3.3. Stanowisko ds. informatycznych,
 - 3.4. Stanowisko ds. finansowo-kadrowych,
 - 3.5. Furta.
4. Zakres zadań na stanowisku Zastępcy Dyrektora ds. administracyjnych obejmuje zarządzanie Domem Diecezjalnym (Legnica, ul. Jana Pawła II 1) oraz domem Biskupa Legnickiego (Legnica, ul. Jana Pawła II 2) i pozostałymi budynkami należącymi do Diecezji, a także:

- 4.1. planowanie prac i kosztów zadań związanych z właściwym funkcjonowaniem budynków (zwłaszcza inwestycji, remontów i modernizacji),
- 4.2. zapewnianie warunków niezbędnych do prawidłowej pracy biur Kurii, a w szczególności:
 - 4.2.1. zaopatrywanie pracowników w artykuły biurowe, chemiczne, materiały eksploatacyjne do sprzętu komputerowego, meble oraz inne materiały i sprzęt biurowy,
 - 4.2.2. dbałość o sprawne funkcjonowanie oraz stan techniczny sprzętu (z wyjątkiem komputerowego) i urządzeń biurowych, w tym nadzór nad terminowymi przeglądami, serwisowaniem i naprawami,
 - 4.2.3. zamawianie pieczęci, blankietów korespondencyjnych i wizytówek oraz prowadzenie ewidencji pieczęci,
 - 4.2.4. zapewnianie obsługi transportowej.
- 4.3. ubezpieczanie mienia ruchomego Kurii, w szczególności wyposażenia, sprzętu i urządzeń technicznych,
- 4.4. utrzymywanie czystości w budynkach i w ich najbliższym otoczeniu,
- 4.5. dbałość o właściwe oznakowanie dróg ewakuacyjnych oraz o bezpieczeństwo pożarowe i BHP,
- 4.6. prowadzenie ewidencji i dokumentacji eksploatacyjnej (gwarancji) sprzętu i wyposażenia,
- 4.7. rozliczanie faktur za: użytkowanie lokali, dostawę mediów, odbiór odpadów komunalnych, konserwację urządzeń, przeglądy okresowe, dokonywane zakupy dla potrzeb Kurii,
- 4.8. utrzymywanie w należyтым stanie technicznym budynków i przynależnych do nich pomieszczeń oraz troska o sprawne funkcjonowanie instalacji, maszyn i urządzeń,
- 4.9. zapewnienie właściwej ochrony budynków.
5. Na czele Referatu ds. sztuki sakralnej stoi Diecezjalny Konserwator Zabytków. Do zadań referatu należy w szczególności:
 - 5.1. przeprowadzanie wizytacji z zakresu ochrony i konserwacji sztuki sakralnej, wizji lokalnych kościołów i innych zabytkowych obiektów kościelnych w diecezji,

-
- 5.2. wydawanie, z upoważnienia Biskupa, zgody na przeprowadzanie prac konserwacyjnych i remontowych prowadzonych przez parafie na obiektach zabytkowych,
 - 5.3. gromadzenie dokumentacji dotyczącej istniejących dzieł sztuki sakralnej i przeprowadzanie inwentaryzacji obiektów zabytkowych,
 - 5.4. dokumentowanie przeprowadzonych prac konserwatorsko-restauracyjnych,
 - 5.5. opiniowanie nowych projektów budowli sakralnych w ramach powołanych w tym celu zespołów oraz nadzorowanie i udzielanie porad w zakresie podejmowanych inwestycji kościelnych,
 - 5.6. dokonywanie okresowych ocen stanu zabezpieczenia przed kradzieżą i zniszczeniem dzieł sztuki i zabytków kultury diecezji.
 6. Zakres zadań na stanowisku ds. informatycznych obejmuje w szczególności:
 - 6.1. pełnienie funkcji administratora w systemie informatycznym Kurii,
 - 6.2. podejmowanie działań zabezpieczających system informatyczny przed niepowołanym dostępem do zgromadzonych w nim zbiorów danych,
 - 6.3. zarządzanie hasłami użytkowników, systemami antywirusowymi i ich procedurami,
 - 6.4. planowanie potrzeb w zakresie zakupu i wymiany sprzętu komputerowego,
 - 6.5. prowadzenie ewidencji sprzętu komputerowego oraz niezbędnej dokumentacji dotyczącej jego bieżącej eksploatacji,
 - 6.6. prowadzenie modernizacji, bieżących napraw i przeglądów okresowych sprzętu komputerowego,
 - 6.7. realizacja zakupów sprzętu komputerowego, oprogramowania systemowego, narzędziowego,
 - 6.8. wdrażanie nowych technologii informatycznych,
 - 6.9. współpraca z pracownikami w zakresie zagadnień związanych z informatyką i komputeryzacją.
 7. Zakres zadań na stanowisku ds. finansowo-kadrowych obejmuje:
 - 7.1. prowadzenie spraw pracowniczych Kurii, w tym w szczególności:

- 7.1.1. prowadzenie akt osobowych,
- 7.1.2. sporządzanie dokumentacji płacowej, w tym sporządzanie list płac, deklaracji podatkowych, deklaracji zgłoszeniowych i rozliczeniowych do ZUS,
- 7.1.3. prowadzenie spraw emerytalnych i rentowych.
- 7.2. prowadzenie obsługi finansowo-księgowej Kurii, a w szczególności:
 - 7.2.1. przyjmowanie wpłat,
 - 7.2.2. pobieranie gotówki z banku i wpłaty do banku,
 - 7.2.3. dokonywanie wypłat gotówkowych na podstawie zatwierdzonych do zapłaty rachunków,
 - 7.2.4. wypłata wynagrodzeń pracownikom,
 - 7.2.5. właściwe zabezpieczenie i przechowywanie gotówki w kasie Kurii,
 - 7.2.6. rozliczanie faktur za użytkowanie lokali, dostawę mediów, usługi komunalne, konserwację urządzeń, przeglądy okresowe, dokonywane zakupy dla potrzeb Kurii,
 - 7.2.7. prowadzenie bilansów i rachunku wyników, sporządzenie planów przychodów i rozchodów oraz prowadzenie obsługi leasingowej i obsługi kredytowej.
8. Furta, czyli portiernia, jest miejscem pracy furtianów, którzy zajmują się wstępnym przyjmowaniem petentów i kierowaniem ich do kancelarii lub innych wydziałów, prowadzeniem rejestru wyjść pracowników, współpracą z kolporterami oraz czuwaniem nad porządkiem i bezpieczeństwem w budynku Kurii i jego bezpośrednim otoczeniu.

§ 10. Wydział Katechetyczny

1. Na czele Wydziału Katechetycznego stoi dyrektor. Współpracują z nim: wicedyrektor, wizytatorzy katechezy i inni pracownicy. Swoją działalnością wydział obejmuje całokształt spraw związanych z katechezą, a więc nauczaniem i wychowaniem w wierze dzieci, młodzieży i dorosłych. Ponadto wspiera Biskupa w kierowaniu działalnością katechetyczną oraz działalnością związaną z wychowaniem katolickim. Współpracuje z Diecezjalną Radą Katechetyczną Diecezji Legnickiej.

2. Do zadań Wydziału Katechetycznego należy w szczególności:
 - 2.1. prowadzenie spraw personalnych katechetów,
 - 2.2. organizowanie nauki religii w szkołach i katechezy w parafiach,
 - 2.3. prowadzenie dokumentacji pracy i formacji katechetów oraz dokumentacji o stanie katechizacji i w szkołach,
 - 2.4. ustalanie obowiązujących w diecezji programów nauczania religii,
 - 2.5. nadzór merytoryczny nad nauczycielami religii,
 - 2.6. troska o systematyczne podnoszenie kwalifikacji katechetów przez organizowanie spotkań katechetycznych, konferencji metodycznych, zjazdów, sympozjów, warsztatów szkoleniowych, kursów, katechez pokazowych,
 - 2.7. troska o właściwą formację duchową katechetów poprzez organizowanie rekolekcji i dni skupienia,
 - 2.8. prowadzenie wizytacji katechetycznych w szkołach i parafiach,
 - 2.9. inspirowanie inicjatyw duszpastersko-katechetycznych,
 - 2.10. prowadzenie korespondencji urzędowej oraz przyjmowanie interesantów w zakresie właściwych sobie kompetencji,
 - 2.11. rozeznawanie stanu, potrzeb oraz problemów wychowania katolickiego,
 - 2.12. wspieranie działalności duszpasterstwa dzieci i młodzieży,
 - 2.13. troska o duszpasterstwo nauczycieli.
3. Dyrektor Wydziału jest jednocześnie diecezjalnym koordynatorem Fundacji Dzieło Nowego Tysiąclecia.

ROZDZIAŁ IV ORGANIZACJA PRACY KURII

§ 11. Postanowienia ogólne

1. Przepisy niniejszego rozdziału określają zasady funkcjonowania Legnickiej Kurii Biskupiej.
2. W zakresie, w jakim niniejszy rozdział określa organizację i porządek pracy oraz związane z tym prawa i obowiązki pracodawcy i pracowników, stanowi on regulamin pracy w rozumieniu art. 104 Kodeksu pracy.

§ 12. Organizacja i porządek pracy

1. Pracownicy urzędują w siedzibie pracodawcy, która mieści się w budynku Domu Diecezjalnego przy ul. Jana Pawła II 1 w Legnicy.
2. Za właściwą organizację pracy oraz podział zadań i czynności między pracownikami odpowiedniego wydziału odpowiada jego dyrektor.
3. W razie nieobecności dyrektora wydziału zastępstwo pełni wskazana przez niego osoba.
4. W przypadku nieobecności pracownika, jeśli zachodzi taka potrzeba, jego bezpośredni przełożony wyznacza na ten okres zastępstwo lub rozdziela czynności nieobecnego pracownika między innych pracowników danego wydziału lub referatu.
5. Bezpośredni przełożony przydziela pracownikowi miejsce pracy i narzędzia oraz zapoznaje go z obowiązkami, udzielając wskazówek co do sposobu ich wykonywania.
6. Każdy pracownik po zakończeniu pracy ma obowiązek uporządkować swoje stanowisko pracy, wyłączyć komputer i urządzenia towarzyszące oraz zabezpieczyć powierzone mienie pracodawcy, w tym dokumenty, pieczęcie, narzędzia i urządzenia, a także zamknąć drzwi i okna.

§ 13. Podstawowe obowiązki pracownika

1. Pracownik jest zobowiązany wykonywać pracę sumiennie i rzetelnie.
2. Pracownik jest zobowiązany stosować się do poleceń przełożonych, które dotyczą pracy, a nie są sprzeczne z przepisami prawa lub umową o pracę.
3. Pracownik ma w szczególności obowiązki:
 - 3.1. przestrzegać ustalonego czasu pracy,
 - 3.2. należyście wykonywać polecenia przełożonych,
 - 3.3. przestrzegać regulaminu pracy,
 - 3.4. traktować interesantów w sposób uprzejmy i cierpliwy, wnikliwie rozpatrując ich prośby, udzielając wyczerpujących informacji w granicach swojej kompetencji,
 - 3.5. podejmować pracę poza godzinami urzędowania w wyjątkowych sytuacjach określonych przez Biskupa lub moderatora,

- 3.6. wykorzystywać sprzęt i inne wyposażenie stanowiska pracy tylko w sprawach służbowych,
 - 3.7. przestrzegać przepisów oraz zasad bezpieczeństwa i higieny pracy, a także przepisów przeciwpożarowych,
 - 3.8. dbać o dobro Kurii, chronić jej mienie i użytkować je zgodnie z przeznaczeniem,
 - 3.9. zachować w tajemnicy informacje, których ujawnienie mogłoby narazić pracodawcę na szkodę, a w szczególności przechowywać dokumenty w miejscu do tego przeznaczonym i odpowiednio zabezpieczonym,
 - 3.10. przejawiać koleżeński stosunek do współpracowników,
 - 3.11. podnosić swoje kwalifikacje.
4. Duchowni są zobowiązani do noszenia stroju duchownego na terenie Kurii.
 5. Pracownikom nie wolno bez jednoczesnego zezwolenia moderatora i kanclerza:
 - 5.1. wynosić poza budynek Kurii akt i innych dokumentów urzędowych,
 - 5.2. wydawać komukolwiek spoza Kurii akt kurialnych,
 - 5.3. sporządzać odpisów lub fotokopii akt kurialnych celem przekazania innym.
 6. Biskup lub kompetentni przełożeni mogą delegować podległych sobie pracowników do reprezentowania ich lub załatwienia jakiejś sprawy poza zwyczajnymi obowiązkami. Delegowany odpowiada za załatwienie sprawy bezpośrednio przed delegującym.
 7. Na polecenie Biskupa pracownicy winni referować zlecone tematy podczas konferencji księży dziekanów, przygotowując je wcześniej na piśmie.
 8. Opuszczenie stanowiska pracy lub Kurii w czasie pracy wymaga uprzedniej zgody bezpośredniego przełożonego. Samowolne opuszczenie stanowiska pracy przed zakończeniem pracy bądź w czasie godzin pracy jest zabronione.

§ 14. Podstawowe obowiązki pracodawcy

1. Pracodawca jest zobowiązany w szczególności:
 - 1.1. zaznajamiać pracowników podejmujących pracę z zakresem ich obowiązków, sposobem wykonywania pracy na wyznaczonych stanowiskach oraz z ich podstawowymi uprawnieniami,
 - 1.2. organizować pracę w sposób zapewniający pełne wykorzystanie czasu pracy,
 - 1.3. zapewniać bezpieczne i higieniczne warunki pracy, zgodnie z przepisami *Kodeksu pracy* oraz rozporządzeniami wykonawczymi,
 - 1.4. terminowo i prawidłowo wypłacać wynagrodzenie,
 - 1.5. tworzyć obiektywne i sprawiedliwe kryteria oceny pracowników oraz wyników ich pracy,
 - 1.6. wpływać na kształtowanie w Kurii zasad współżycia społecznego,
 - 1.7. prowadzić dokumentację w sprawach związanych ze stosunkiem pracy oraz akta osobowe pracowników.
2. Pracodawca zapoznaje pracownika z treścią niniejszego rozdziału przed rozpoczęciem przez niego pracy oraz każdorazowo na życzenie pracownika. Regulamin znajduje się do wglądu w kancelarii.

§ 15. Rozkład czasu pracy

1. Kancelaria urzęduje codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach od 9.00 do 14.00 (nie dotyczy to dni ustawowo wolnych od pracy).
2. Poza godzinami pracy Kurii pracownicy mogą przebywać na jej terenie po uzyskaniu zgody dyrektora danego wydziału lub moderatora.
3. W odpowiednim, widocznym miejscu Kurii winien znajdować się aktualny rozkład pracy poszczególnych agend kurialnych, zawierający dni i godziny przyjęć. Ponadto każde biuro winno mieć na drzwiach odpowiednią nazwę i godziny urzędowania. Odpowiedzialnym za to jest pracownik na stanowisku ds. administracyjnych.
4. Poza dniami ustawowo wolnymi od pracy, wolne od pracy są również następujące dni świąteczne:
 - 4.1. trzeci dzień oktawy Zmartwychwstania Pańskiego,

- 4.2. trzeci dzień oktawy Narodzenia Pańskiego,
- 4.3. święto Ofiarowania Pańskiego,
- 4.4. Wielki Piątek,
- 4.5. uroczystość św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny, Opiekuna Zbawiciela,
- 4.6. uroczystość Zwiastowania Pańskiego,
- 4.7. święto Najświętszej Maryi Panny Matki Kościoła,
- 4.8. uroczystość Najświętszego Serca Pana Jezusa,
- 4.9. uroczystość Narodzenia św. Jana Chrzciciela,
- 4.10. uroczystość Św. Apostołów Piotra i Pawła,
- 4.11. uroczystość Najświętszej Maryi Panny Częstochowskiej,
- 4.12. wspomnienie Wszystkich Wiernych Zmarłych,
- 4.13. uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny.
5. W Kurii obowiązuje podstawowy system czasu pracy, który nie może przekraczać 8 godzin na dobę i przeciętnie 40 godzin na tydzień.
6. Co do zasady pracownicy wykonują pracę od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.30 do 15.30.
7. Moderator swoje dni wolne od pracy uzgadnia bezpośrednio z Biskupem Legnickim.
8. Prezbiterzy i osoby zakonne otrzymują dni wolne od pracy dla wzięcia udziału w rekolekcjach własnych. Termin rekolekcji należy wcześniej uzgodnić z moderatorem i powiadomić bezpośredniego przełożonego.
9. Pracownicy świeccy uczestniczą w organizowanych dla nich rekolekcjach lub dniach skupienia.
10. Duchowni pracujący w Kurii mają prawo otrzymać dodatkowe dni wolne od pracy z racji podejmowanych posług duszpasterskich (np. prowadzenie rekolekcji) po uzgodnieniu z bezpośrednim przełożonym i za zgodą moderatora.
11. Każdy pracownik swoją dodatkową nieobecność w pracy uzgodnioną jw. winien zgłosić także w kancelarii oraz na furcie.
12. Podejmowanie zajęć stałych przez pracowników Kurii, które kolidują z godzinami pracy w Kurii, wymaga pisemnej zgody Biskupa Legnickiego.

§ 16. Obecność w pracy,
usprawiedliwianie nieobecności i spóźnień

1. W Kurii obowiązuje system elektronicznej ewidencji czasu pracy, zwany dalej systemem. Każdy pracownik jest zobowiązany do rejestrowania swojego przybycia do pracy i wyjścia z pracy poprzez użycie przydzielonej mu personalizowanej karty magnetycznej na czytniku znajdującym się w miejscu świadczenia pracy. W przypadku awarii systemu pracownicy są zobowiązani do każdorazowego potwierdzania swojej obecności w pracy przez podpisanie listy obecności z podaniem godziny przybycia i opuszczenia miejsca pracy.
2. W razie braku możliwości zarejestrowania przybycia do pracy lub wyjścia z pracy, a w szczególności, gdy pracownik zapomniał karty, fakt ten należy bezzwłocznie zgłosić bezpośrednio przełożonemu, który po ustaleniu rzeczywistego czasu rozpoczęcia i zakończenia pracy przekazuje powyższą informację na piśmie do wiadomości moderatorowi.
3. Pracownik powinien uprzedzić swojego przełożonego o niemożności stawienia się do pracy z przyczyny z góry wiadomej lub możliwej do przewidzenia, jak również o przewidywanym czasie nieobecności.
4. Pracownik, wychodząc w czasie godzin pracy, jest zobowiązany zarejestrować swoje wyjście i powrót poprzez odbicie karty w czytniku. W systemie są odnotowywane wszystkie wyjścia pracowników, zarówno służbowe, jak i prywatne. Kwalifikacja wyjścia zależy od wpisu do rejestru wyjść służbowych lub rejestru wyjść prywatnych znajdujących się na furcie. Brak wpisu do odpowiedniego rejestru wyjść traktowany będzie jako wyjście prywatne.
5. Pracownik wykonujący pracę w godzinach nadliczbowych, przez którą rozumie się pracę wykonywaną na polecenie przełożonego ponad obowiązującą pracownika normę czasu, po jej zakończeniu zobowiązany jest do zarejestrowania swojego wyjścia poprzez odbicie karty w czytniku.
6. Ustala się następujące zasady stosowania karty:
 - 6.1. karty są wydawane pracownikom za pisemnym potwierdzeniem odbioru,

- 6.2. pracownicy są zobowiązani chronić kartę przed zgubieniem i zniszczeniem,
 - 6.3. w przypadku utraty karty, w szczególności jej zgubienia, pracownik jest zobowiązany powiadomić bezpośredniego przełożonego i wystąpić z wnioskiem o wydanie nowej karty,
 - 6.4. zabrania się przekazywania posiadanej karty innemu pracownikowi lub osobie nieupoważnionej do jej użycia oraz wykorzystywania karty innego pracownika.
7. W razie zaistnienia przyczyn uniemożliwiających stawienie się do pracy, pracownik jest zobowiązany niezwłocznie zawiadomić swojego przełożonego, a ten moderatora Kurii, o przyczynie nieobecności i przewidywanym czasie jej trwania, nie później jednak niż w drugim dniu nieobecności w pracy.
 8. Pracownik jest zobowiązany usprawiedliwić nieobecność w pracy, przedstawiając niezwłocznie przyczyny nieobecności.
 9. W przypadku spóźnienia się do pracy, pracownik winien niezwłocznie zgłosić się do bezpośredniego przełożonego celem usprawiedliwienia spóźnienia. Decyzję o formie usprawiedliwienia (ustna lub pisemna) podejmuje przełożony, któremu bezpośrednio podlega pracownik.

§ 17. Urlopy wypoczynkowe i zwolnienia od pracy

1. Pracownik ma prawo do corocznego, płatnego, nieprzerwanego urlopu wypoczynkowego. Wymiar i zasady przyznawania urlopów wypoczynkowych określa Kodeks pracy. W ramy czasowe urlopu wchodzi dni wyliczone w § 15 punkt 4 niniejszego regulaminu.
2. Pracownik nie może się zrzec prawa do urlopu.
3. Pracownik powinien wykorzystać urlop wypoczynkowy zgodnie z planem urlopów sporządzonym przez bezpośredniego przełożonego i zatwierdzonym przez moderatora do końca kwietnia.
4. Termin urlopu może zostać przesunięty na wniosek pracownika, umotywowany ważnymi przyczynami, jak również z powodu szczególnych potrzeb Kurii.
5. Czas pracy powinien być w pełni wykorzystany na pracę zawodową. Załatwianie spraw osobistych i innych, niezwiązanych z pracą zawodową, powinno odbywać się w czasie wolnym od pracy.

6. Pracodawca udziela zwolnień od pracy na umotywowany wniosek pracownika zaopiniowany przez jego bezpośredniego przełożonego, jeżeli nie zakłóci to toku pracy. Pracownikowi za czas tego zwolnienia nie przysługuje wynagrodzenie, chyba że odpracował czas zwolnienia. Odpracowanie to nie stanowi pracy w godzinach nadliczbowych.
7. Pracodawca jest obowiązany zwolnić pracownika od pracy w trybie i na zasadach określonych przez przepisy Kodeksu pracy i przepisy wykonawcze wydane na jego podstawie albo inne przepisy prawa.

§ 18. Terminy, miejsce i czas wypłaty wynagrodzeń

1. Wynagrodzenie za pracę płatne miesięcznie wypłaca się z dołu w ostatnim dniu każdego miesiąca. Jeżeli ustalony dzień wypłaty wynagrodzenia za pracę jest dniem wolnym od pracy, wynagrodzenie wypłaca się w dniu poprzednim.
2. Wypłata wynagrodzenia następuje w kasie Kurii lub przelewem na konto bankowe pracownika, lub w inny ustalony sposób po uzyskaniu jego pisemnej zgody.

§ 19. Postanowienia końcowe

1. W zakresie ochrony pracowników młodocianych oraz kobiet stosuje się przepisy *Kodeksu pracy* oraz rozporządzeń wykonawczych z uwzględnieniem specyfiki występującej u pracodawcy.
2. W sprawach wynikających ze stosunku pracy nieuregulowanych w niniejszym rozdziale, zastosowanie mają przepisy prawa pracy.

ROZDZIAŁ V ZASADY FUNKCJONOWANIA KURII

§ 20. Sesje kurialne

1. Ciałem doradczym biskupa w codziennym zarządzaniu Kościołem legnickim jest sesja kurialna, która powinna odbywać się co tydzień.
2. W sesjach biorą udział: Biskup Legnicki, wikariusze generalni, wikariusze biskupi i kanclerz, oraz inne osoby wskazane przez Biskupa Legnickiego.
3. Sesje kurialne stanowią organ doradczy Biskupa. Przedmiotem obrad są sprawy ogólnodiecezjalne przedkładane przez Biskupa Leg-

nickiego oraz ważniejsze zagadnienia poszczególnych wydziałów, referowane przez ich przełożonych. Porządek obrad ustala Biskup.

4. Protokoły z sesji kurialnych sporządza sekretarz.

§ 21. Obieg dokumentów

1. Sprawy przekazane wydziałom w trybie zwyczajnym powinny być załatwiane w ciągu dwóch tygodni. Sprawy pilne, w miarę możliwości, winny być załatwiane w krótszym terminie.
2. Wszelka korespondencja oraz wszystkie wnoszone osobiście podania odbierane są bezpośrednio przez kancelarię i tu są one rozdzielane przez kanclerza lub notariusza Kurii według kompetencji poszczególnym wydziałom, referatom lub urzędnikom kurialnym.
3. Każde pismo urzędowe wychodzące z Kurii winno przejść przez Kancelarię Kurii.
4. Pismem urzędowym Kurii są „Legnickie Wiadomości Diecezjalne”, za którego redakcję i publikację odpowiada Diecezjalne Centrum Edukacyjne.

§ 22. Skargi i wnioski

1. Kanclerz Kurii przyjmuje w sprawach skarg i wniosków codziennie w godzinach urzędowania.
2. Skutki wynikające z nieprzestrzegania przepisów regulaminu mogą być przyczyną podniesienia zarzutu bądź wniesienia skargi do moderatora bądź kanclerza przez któregokolwiek z pracowników bądź interesariuszy z powodu naruszenia jego uprawnień, wobec osób, które chociaż zobowiązane, to jednak nie zachowują przepisów w nim zapisanych. W przypadku pracowników mogą być ponadto przyczyną wyciągnięcia konsekwencji służbowych, a w sytuacjach notorycznego lekceważenia zapisów regulaminu – rozwiązania umowy zatrudnienia.

ROZDZIAŁ VI POSTANOWIENIA KOŃCOWE

§ 23.

1. Regulamin wchodzi w życie z dniem 25 marca 2023 roku.

2. Nad przestrzeganiem przepisów niniejszego regulaminu czuwa moderator Kurii.
3. Administratorem danych osobowych, przetwarzanych przez Kurię, jest Biskup Legnicki, natomiast nadzór nad prawidłowym przetwarzaniem tychże danych sprawuje kanclerz Kurii.
4. Wraz z wejściem w życie niniejszego regulaminu tracą moc obowiązującą wszelkie wcześniejsze regulacje i praktyki Kurii, które są mu przeciwne.
5. Wszelkie niejasności w rozumieniu przepisów Regulaminu, problemy interpretacyjne oraz kwestie w nim pominięte będą rozstrzygane przez Biskupa Legnickiego po przedstawieniu ich przez moderatora.
6. Wszelkie zmiany regulaminu mogą być dokonywane jedynie decyzją Biskupa Legnickiego.

Legnica, 24 marca 2023 r.

L.dz. 377/2023

† *Andrzej Siemieniowski*
Biskup Legnicki

Ks. Józef Lisowski
Kanclerz Kurii

12.

ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIEŃSTWA

Ks. Józef Adamowicz – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Świętej Trójcy w Lubaniu i przeniesiony w stan spoczynku (30.05.2023, l.dz. 706/2023).

Ks. Krzysztof Antosik SDB – ustanowiony proboszczem parafii pw. Matki Bożej Różańcowej w Trzebnicach (5.06.2023, l.dz. 739/2023).

Ks. Mieczysław Bętkowski – mianowany ojcem duchownym rejonu jeleniogórsko-kamiennogórskiego na pięcioletnią kadencję (24.03.2023, l.dz. 358/2023).

- Ks. Edward Bigos** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Kamiennej Górze i przeniesiony w stan spoczynku (30.05.2023, l.dz. 678/2023).
- Ks. Piotr Bizoń** – odwołany z funkcji administratora parafii pw. św. Brata Alberta w Jaworze i ustanowiony proboszczem tejże parafii (30.05.2023, l.dz. 676/2023).
- Ks. Jakub Bochyński** – mianowany diecezjalnym moderatorem Ruchu Światło-Życie na czteroletnią kadencję (24.03.2023, l.dz. 369/2023).
- Ks. Krzysztof Bucyk SDB** – ustanowiony proboszczem parafii pw. św. Jana Bosko w Lubinie (5.06.2023, l.dz. 738/2023).
- Ks. Radosław Ciesielski** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Żarskiej Wsi i mianowany rezydentem w parafii pw. św. Jana Apostoła i Ewangelisty w Jeleniej Górze (23.06.2023, l.dz. 761/2023).
- Ks. Kamil Dąbal** – ustanowiony wikariuszem parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Legnicy (30.05.2023, l.dz. 684/2023).
- Ks. Kazimierz Gębarowski** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Macierzyństwa Najświętszej Maryi Panny w Pisarzowicach i przeniesiony w stan spoczynku (30.05.2023, l.dz. 679/2023).
- Ks. Maciej Glinka** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Bogatyni i mianowany wikariuszem parafii pw. św. Jadwigi Śląskiej w Zgorzelcu (30.05.2023, l.dz. 694/2023).
- Ks. Przemysław Głuszek** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Jaworze i mianowany wikariuszem parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Chojnowie (30.05.2023, l.dz. 691/2023).
- Ks. Stanisław Gorczakowski SDB** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Jana Bosko w Lubinie (2.06.2023, l.dz. 614/2023).
- Ks. Emilian Gwiżdż** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski w Polkowicach i mianowany wikariuszem parafii pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Karpaczu (30.05.2023, l.dz. 704/2023).

- Ks. Paweł Jagusz** – mianowany administratorem parafii pw. Matki Bożej Wspomożenia Wiernych w Żarskiej Wsi (2.04.2023, l.dz. 439/2023).
- Ks. Andrzej Jarosiewicz** – odwołany z funkcji diecezjalnego referenta ds. ekumenizmu (24.03.2023, l.dz. 354/2023).
- Ks. Erwin Jaworski** – powołany na członka Rady ds. Ekonomicznych Diecezji Legnickiej (16.05.2023, l.dz. 573/2023).
- Ks. Piotr Kańczyszyn** – ustanowiony wikariuszem parafii pw. św. Maksymiliana M. Kolbego w Lubinie (30.05.2023, l.dz. 685/2023).
- Ks. Stanisław Kawzowicz** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Świętego Krzyża w Rzeszotarach i przeniesiony w stan spoczynku (30.05.2023, l.dz. 677/2023)
- Ks. Adam Konobrodzki** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Bonifacego w Zgorzelcu i skierowany na urlop zdrowotny do 3 września 2023 r. (28.06.2023, l.dz. 873/2023).
- Ks. Mateusz Kopania** – mianowany delegatem ds. ekumenizmu i dialogu międzyreligijnego (24.03.2023, l.dz. 355/2023); odwołany z funkcji rezydenta parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Kamiennej Górze i ustanowiony proboszczem tejże parafii (30.05.2023, l.dz. 682/2023).
- Ks. Piotr Kot** – mianowany dyrektorem Papieskich Dzieł Misyjnych w diecezji legnickiej (24.03.2023, l.dz. 353/2023).
- Ks. Jarosław Kowalczyk** – odwołany z urzędu moderatora Legnickiej Kurii Biskupiej (23.06.2023, l.dz. 837/2023).
- Ks. Łukasz Kutrowski** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Jana Apostoła i Ewangelisty w Jeleniej Górze i mianowany rezydentem parafii pw. Matki Bożej Różańcowej w Kamiennej Górze (20.06.2023, l.dz. 803/2023).
- Ks. Tomasz Kwiecień** – odwołany z urzędu rzecznika sprawiedliwości i obrońcy węzła i ustanowiony sędzią diecezjalnym Sądu Kościelnego Diecezji Legnickiej w Legnicy (11.05.2023, l.dz. 551/2023).

- Ks. Przemysław Lipnicki** – ustanowiony wikariuszem parafii pw. św. Józefa Rzemieślnika w Zawidowie (30.05.2023, l.dz. 687/2023).
- Ks. Józef Lisowski** – mianowany diecezjalnym duszpasterzem samorządowców i pracowników administracji samorządowej (18.04.2023, l.dz. 489/2023).
- Ks. Paweł Lityński** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Chojnowie i mianowany wikariuszem parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Zgorzelcu (30.05.2023, l.dz. 701/2023).
- Ks. Paweł Maj** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Jana Sarkandra w Lubinie i mianowany wikariuszem parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Jakuba w Lubaniu (30.05.2023, l.dz. 696/2023).
- Ks. Mateusz Maleńczuk** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Legnicy; zgoda na rozpoczęcie trzyletniego okresu próby w Zakonie Ojców Bernardynów (23.06.2023, l.dz. 839/2023).
- Ks. Franciszek Molski** – mianowany ojcem duchownym rejonu bolesławiecko-zgorzeleckiego na pięcioletnią kadencję (24.03.2023, l.dz. 357/2023).
- Ks. Łukasz Myrta** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski w Legnicy i mianowany wikariuszem parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Legnicy (30.05.2023, l.dz. 705/2023); odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Legnicy i skierowany na urlop zdrowotny do 29 lutego 2024 r. (30.06.2023, l.dz. 891/2023).
- Ks. Grzegorz Niwczyk** – mianowany wicedziekanem dekanatu Leśna na pięcioletnią kadencję (25.03.2023, l.dz. 442/2023).
- Ks. Bartosz Och** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Józefa Robotnika w Zawidowie i mianowany wikariuszem parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Legnicy (30.05.2023, l.dz. 699/2023).

- Ks. Mateusz Olszewski** – odwołany z funkcji rezydenta parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Legnicy i mianowany wikariuszem parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski w Polkowicach (30.05.2023, l.dz. 697/2023).
- Ks. Łukasz Pawłowski** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Zgorzelcu i ustanowiony proboszczem parafii pw. św. Antoniego w Grabiszycach (30.05.2023, l.dz. 687/2023).
- Ks. Marek Pluskota** – mianowany ojcem duchownym rejonu lubińsko-polkowickiego na pięcioletnią kadencję (24.03.2023, l.dz. 359/2023).
- Ks. Janusz Poksiński** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Świętej Trójcy w Lubaniu i mianowany wikariuszem parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Kamiennej Górze (30.05.2023, l.dz. 703/2023).
- Ks. Piotr Prajs** – pozbawiony urzędu proboszcza parafii pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Rudzicy (15.05.2023, l.dz. 569/2023); skierowany w charakterze rezydenta do parafii pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny w Krzeszowie (16.05.2023, l.dz. 577/2023).
- Ks. Daniel Prentki** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Marcina w Jeleniej Górze-Sobieszowie i mianowany wikariuszem parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Prochowicach (30.05.2023, l.dz. 693/2023).
- O. Maksymilian M. Putyra CCG** – przyjęty do diecezji legnickiej na okres jednego roku *ad experimentum* i skierowany do pomocy duszpasterskiej w charakterze rezydenta w parafii pw. Miłosierdzia Bożego w Jaworze (30.06.2023, l.dz. 888/2023).
- O. Bartłomiej Rochowiak OFMConv.** – skierowany do pracy duszpasterskiej w parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Legnicy (30.06.2023, l.dz. 895/2023).
- Ks. Łukasz Rusinek** – mianowany diecezjalnym duszpasterzem pracowników leśnictwa, gospodarki wodnej i ochrony środowiska (24.03.2023, l.dz. 375/2023).

- Ks. Mateusz Rycek** – powołany na członka Rady ds. Ekonomicznych Diecezji Legnickiej (16.05.2023, l.dz. 574/2023).
- Ks. Paweł Sajdutko** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Michała Archaniola w Polkowicach i ustanowiony proboszczem parafii pw. Macierzyństwa Najświętszej Maryi Panny w Pisarzowicach (30.05.2023, l.dz. 688/2023).
- Ks. Dariusz Siuta** – ustanowiony administratorem parafii pw. św. Katarzyny Aleksandryjskiej w Rudzicy (23.05.2023, l.dz. 651/2023); odwołany z funkcji administratora parafii pw. św. Antoniego Padewskiego w Siekierzynie i ustanowiony proboszczem tej parafii (23.05.2023, l.dz. 652/2023).
- Ks. Ludwik Solecki** – zezwolenie na posługę duszpasterską w charakterze rezydenta w parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Legnicy (22.03.2023, l.dz. 351/2023).
- O. Włodzimierz Starostecki OFMConv.** – skierowany do pracy duszpasterskiej w parafii pw. Bożego Ciała w Szklarskiej Porębie (30.06.2023, l.dz. 894/2023).
- Ks. Paweł Styczyński** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa w Mysłakowicach i mianowany wikariuszem parafii pw. Nawiedzenia Najświętszej Maryi Panny w Karpaczu (5.04.2023, l.dz. 453/2023).
- Ks. Przemysław Superson** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Legnicy i mianowany rezydentem z prawem następstwa, gdy zwolni się urząd proboszcza w parafii pw. Świętego Krzyża w Rzeszotarach (4.04.2023, l.dz. 447/2023); odwołany z funkcji rezydenta parafii pw. Świętego Krzyża w Rzeszotarach i ustanowiony proboszczem tejże parafii (30.05.2023, l.dz. 683/2023).
- O. Cyryl Krzysztof Syndonin OFM** – skierowany do pracy duszpasterskiej w parafii pw. św. Jadwigi w Złotoryi (14.04.2023, l.dz. 464/2023).
- Ks. Marian Szczykno SDB** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. Matki Bożej Różańcowej w Trzebnicach (2.06.2023, l.dz. 615/2023).

- Ks. Tomasz Ślęzyk** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Maksymiliana M. Kolbego w Lubinie i mianowany dyrektorem Diecezjalnego Domu Caritas im. Jana Pawła II w Szklarskiej Porębie „Dom na Białej Dolinie” (26.05.2023, l.dz. 674/2023).
- O. Zdzisław Tamiola OFMConv.** – odwołany z funkcji diecezjalnego referenta ds. życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego (30.06.2023, l.dz. 892/2023).
- Ks. Norbert Turczynowski** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa i św. Jakuba w Lubaniu i mianowany wikariuszem parafii pw. św. Jana Sarkandra w Lubinie (30.05.2023, l.dz. 695/2023).
- Bp Piotr Wawrzynek** – ustanowiony wikariuszem generalnym (15.04.2023, l.dz. 475/2023); mianowany członkiem Rady Kapłańskiej Diecezji Legnickiej (5.06.2023, l.dz. 742/2023); mianowany moderatorem Legnickiej Kurii Biskupiej (23.06.2023, l.dz. 838/2023).
- Ks. Artur Węgiel** – odwołany z urzędu proboszcza parafii pw. św. Antoniego w Grabiszycach i ustanowiony proboszczem parafii pw. Świętej Trójcy w Lubaniu (30.05.2023, l.dz. 689/2023).
- Ks. Krzysztof Wiśniewski** – ustanowiony referentem ds. życia konsekrowanego i stowarzyszeń życia apostołskiego w Legnickiej Kurii Biskupiej (30.06.2023, l.dz. 893/2023).
- Ks. Paweł Wołczański** – w związku z zaciągniętą karą suspensy (l.dz. 660/2023) pozbawiony godności kanonika gremialnego Legnickiej Kapituły Katedralnej pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła (13.06.2023, l.dz. 786/2023).
- Ks. Daniel Zajac** – skierowany do pomocy duszpasterskiej w parafii pw. św. Antoniego Padewskiego w Piechowicach (30.06.2023, l.dz. 887/2023).
- Ks. Stanisław Zaremba** – odwołany z posługi kapelana Domu Zakonnego Sióstr Boromeuszek w Szklarskiej Porębie i skierowany na leczenie do Zakładu Lecznictwa Odwykowego dla Osób Uzależnionych od Alkoholu w Czarnym Boże (23.06.2023, l.dz. 841/2023).

- Ks. Patryk Zarzeczny** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Jana Chrzciciela w Prochowicach i mianowany wikariuszem parafii pw. Świętej Trójcy w Lubaniu (30.05.2023, l.dz. 692/2023).
- Ks. Damian Ziembikiewicz** – odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. Podwyższenia Krzyża Świętego w Legnicy i mianowany wikariuszem parafii pw. Matki Bożej Królowej Polski w Polkowicach (30.05.2023, l.dz. 698/2023).
- Ks. Andrzej Ziombra** – mianowany ojcem duchownym rejonu legnickiego na pięcioletnią kadencję (24.03.2023; l.dz. 360/2023).
- Ks. Piotr Żemojda** – odwołany ze stanowiska diecezjalnego inspektora ochrony danych (14.04.2023, l.dz. 474/2023); odwołany z funkcji wikariusza parafii pw. św. Jadwigi Śląskiej w Zgorzelcu i mianowany wikariuszem parafii pw. Michała Archaniola w Polkowicach (30.05.2023, l.dz. 702/2023).

13.

INNE ZMIANY

- Agnieszka Dąbrowska-Pfister** – ustanowiona rejonową doradczynią życia rodzinnego w rejonie bolesławiecko-zgorzeleckim (24.03.2023, l.dz. 373/2023).
- Wanda i Marek Jabłońscy** – ustanowieni rejonowymi doradcami życia rodzinnego w rejonie legnickim (24.03.2023, l.dz. 371/2023).
- Agnieszka i Zygmunt Jała** – ustanowieni rejonowymi doradcami życia rodzinnego w rejonie jeleniogórsko-kamiennogórskim (24.03.2023, l.dz. 372/2023).
- Zbigniew Kieras** – skierowany jako diakon do posługi w parafii pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła w Legnicy (17.05.2023, l.dz. 588/2023).
- Rafał Koronkiewicz** – skierowany jako diakon do posługi w parafii pw. św. Michała Archaniola w Raciborowicach Górnych (17.05.2023, l.dz. 587/2023).

Edyta Kras-Krześniak – ustanowiona rejonową doradczynią życia rodzinnego w rejonie lubińsko-polkowickim (24.03.2023, l.dz. 374/2023).

Paweł Słota – skierowany jako diakon do posługi w parafii pw. Świętych Piotra i Pawła w Szklarach Górnych (17.05.2023, l.dz. 586/2023).

Piotr Sztuba – skierowany jako diakon do posługi w parafii pw. Narodzenia Najświętszej Maryi Panny w Złotorzy (17.05.2023, l.dz. 585/2023).

14.

INFORMACJA O KARZE KOŚCIELNEJ

Kuria Metropolitalna Wrocławska
L.dz. 227/2023

Wrocław, 13 marca 2023 r.

Kuria Metropolitalna Wrocławska informuje, że ordynariusz miejsca w dniu 13 marca 2023 r. nałożył na ks. Mateusza Michonia, ur. 25 lipca 1986 r., wyśw. 26 maja 2012 r., karę suspensy obejmującą zakaz wykonywania wszelkich aktów władzy święceń oraz noszenia stroju duchownego.

Ks. Adam Łuźniak
Wikariusz Generalny

Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzeska
Znak: A 6 – 40/23

Koszalin, 23 maja 2023 r.

Kuria Biskupia Koszalińsko-Kołobrzeska informuje, że Biskup Koszalińsko-Kołobrzeski Zbigniew Zieliński nałożył na kapłanów diecezji koszalińsko-kołobrzeskiej karę suspensy obejmującą zakaz wykonywania wszelkich aktów władzy święceń (kan. 1333 § 1 KPK) oraz noszenia stroju duchownego:

-
- **ks. Marcin Łazuka**, ur. 2 czerwca 1988 r., wyśw. 1 czerwca 2019 r., suspend. 7 kwietnia 2023 r.
 - **ks. Igor Mackiw**, ur. 30 lipca 1971 r., wyśw. 17 maja 1997 r., suspend. 22 maja 2023 r.

*Ks. Wacław Łukasz
Kancelarz Kurii*

V. ARTYKUŁY

15.

Ks. Bogusław Drożdż

TRZY RODZAJE PRAWDY I TRZY PRIORYTETY SYNODALNEGO DOKUMENTU *INSTRUMENTUM LABORIS*

Dokument synodalny *Instrumentum laboris*, przygotowany na pierwszą sesję (październik 2023)¹ synodu *Ku Kościołowi synodalnemu. Komunia uczestnictwo misja*, zawiera przedmowę i dwie wydzielone części. Część pierwsza, będąca zgodnie z nomenklaturą synodalną Sekcją A, została zatytułowana: *Ku Kościołowi synodalnemu*. Prezentuje ona doświadczenie integralne, które zbiera przemyślenia dotychczasowego przebiegu Synodu². Część druga (Sekcja B) o tytule: *Komunia, misja, uczestnictwo* podejmuje trzy zagadnienia priorytetowe dla Kościoła synodalnego. W celu przyszłego rozpracowania tych trzech priorytetowych kwestii zostały zaprojektowane tzw. arkusze robocze.

Już sama struktura dokumentu, odpowiadająca bezwzględnie zawołaniu synodalnemu wyrażonemu w jego tytule, sugeruje, że przedmiotem XVI Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów

¹ *Instrumentum laboris* (29.05.2023) [dalej: IL]. <<https://opoka.org.pl/News/Swiat/2023/instrumentum-laboris-synodu-biskupow-kosciol-ktory-przyjmuje>> [dostęp: 11.07.2023].

² „Przede wszystkim określa szereg zasadniczych cech lub wyróżników Kościoła synodalnego. Następnie daje wyraz świadomości, że Kościół synodalny jest również naznaczony sposobem postępowania, który doświadczenie pierwszej fazy prowadzi do rozpoznania w rozmowie w Duchu Świętym” (IL 14).

są trzy rzeczywistości, poprzez które próbuje się odpowiedzieć na pytanie: czym jest Kościół synodalny?

Niniejszy przyczynek stawia sobie pytanie następujące: czy dochodzenie do prawdy w kierunku prawidłowego rozeznania komunii, uczestnictwa i misji domaga się znajomości przynajmniej trzech rodzajów prawdy, które wypracowała ludzka pomysłowość w obszarze przede wszystkim filozoficznych dociekań? Chodzi o filozoficzne ujęcie prawdy jako zgodności rzeczy (bytu) z myślą, następnie jej moralną konfigurację wskazującą na zgodność myśli z wyrażanym słowem oraz o trzeci rodzaj prawdy – prawdę logiczną, która odwołuje się do relacji logicznych między elementami należącymi do tej samej kategorii, np. cyfr czy liter, pojęć czy definicji.

Proponujemy, tak całkiem warsztatowo, przyjąć, że kategoria komunii podejmowana przez Synod bardziej wyjaśnia się w świetle prawdy filozoficznej niż moralnej czy logicznej. Następnie uważamy, że misja ukazuje swoją wartość bardziej poprzez zagospodarowanie prawdy moralnej niż dwóch pozostałych. Jeśli chodzi o uczestnictwo, istotniejsze znaczenie przypiszemy prawdzie logicznej niż metafizycznej i moralnej.

1. Prawda o komunii

Jeden z najbardziej reprezentatywnych tekstów z *Instrumentum laboris* na temat komunii jest następujący: „Komunia nie jest socjologicznym spotkaniem członków grupy tożsamościowej, ale jest przede wszystkim darem Trojjedynego Boga, a jednocześnie zadaniem, które nigdy się nie wyczerpuje, budowania «my» Ludu Bożego. Jak doświadczyły tego same Zgromadzenia Kontynentalne, łączy ona wymiar wertrykalny, który *Lumen gentium* nazywa «zjednoczeniem z Bogiem», i horyzontalny, «jedność rodzaju ludzkiego», w silnym dynamizmie eschatologicznym: komunია jest drogą, na której jesteśmy wezwani do wzrastania, «aż dojdziemy wszyscy razem do jedności wiary i pełnego poznania Syna Bożego, do człowieka doskonałego, do miary wielkości według Pełni Chrystusa» (Ef 4,13)” (IL 46).

Powyższy tekst jest o tyle charakterystyczny, o ile podaje najistotniejsze znamiona komunii. W świetle prawdy filozoficznej, a zwłaszcza w jej metafizycznej odmianie, trzeba stwierdzić, że komunია uchodzi

za prawdziwą tylko wtedy, gdy istnieje. A istnieje, ponieważ jest „darem Trójjedynego Boga”. Związek z Bogiem ma dla komunii pierwszorzędne znaczenie. On, Trójjedyny Bóg, jest źródłem tej komunii, gwarantem jej istnienia. Metafizyczne określenie prawdy (*verum est id, quod est* – prawdą jest to, co jest) konstytuuje Kościół jako komunię, która istnieje wyłącznie dzięki Bogu. Z prawdy tak ujętej można wnioskować o innych właściwościach tej komunii, a najpierw o „konieczności” jej poznawania. Dlatego w zbiorze filozoficznych definicji prawdy jest jej teoriopoznawcza odmiana: *verum est adaequatio intellectus et rei* (prawda ujawnia się wtedy, jeżeli to, co jest w naszym intelekcie, jest zgodne z rzeczywistością). Posiadanie rozumu skłania i zobowiązuje nas, ludzi, do tego, aby ową komunię poznawać, uczyć się jej, a następnie nią żyć, ale tu już wchodzimy w inne rozumienie komunii, ze względu na przyłożenie do niej zgoła innej definicji prawdy. Można wykazać, że inne definicje prawdy nie wyjaśnią bardziej rzeczywistości komunii, przeciwnie – mogą ją sprowadzić do absurdu, wprost napiętnowanego już na początku przytoczonego tekstu: „komunia nie jest socjologicznym spotkaniem członków grupy tożsamościowej” (IL 46).

2. Prawda o misji

Drugim pojęciem priorytetowym Synodu jest misja. Zauważmy, że w *Instrumentum laboris* termin «misja» znajduje się tuż po «komunii». Zmiana ta jest owocem synodalnego rozeznania, które już się dokonało. W dokumencie czytamy: „Zmiana kolejności, w jakiej pojawiają się te trzy terminy, z misją na centralnym miejscu, jest zakorzeniona w świadomości łączących je więzi, osiągniętej w pierwszej fazie. W szczególności komunია i misja są ze sobą powiązane i odzwierciedlają się wzajemnie, jak nauczał już św. Jan Paweł II: «Komunia i misja są ze sobą głęboko związane, przenikają się i nawzajem implikują tak dalece, że komunია jest równocześnie źródłem i owocem misji: komunია jest misyjna, misja zaś służy komunii» (CL 32, podjęte w EP I, 4). Jesteśmy wezwani do przewyciężenia dualistycznej koncepcji,

w której wewnętrzne relacje wspólnoty kościelnej są domeną komunii, podczas gdy misja dotyczy dynamiki *ad extra*” (IL 44)³.

Zgodnie z założeniami artykułu interesuje nas najpewniejszy sposób dotarcia do rzeczywistości misji, który łączymy z definicją prawdy moralnej. Oto wydaje się, że misja, będąca dynamicznym wymiarem komunii, dokonuje się o tyle, o ile staje się świadectwem życia chrześcijańskiego. Chrześcijanin głosząc Dobrą Nowinę, daje świadectwo, że nią żyje. Nie chodzi zatem tylko o słowa, które potwierdzają wewnętrzne przekonanie, chociaż również, ale przede wszystkim o „mowę” życiem – swoją postawą, osobowością, jestestwem, tożsamością. Dokument roboczy Synodu tłumaczy: „W Kościele, który określa siebie jako znak i narzędzie zjednoczenia z Bogiem i jedności rodzaju ludzkiego (por. LG 1), rozważania na temat misji skupiają się na przejrzystości znaku i skuteczności narzędzia, bez których każde głoszenie napotyka na trudności związane z wiarygodnością. Misja nie jest marketingiem produktu religijnego, ale budowaniem wspólnoty, w której relacje są przejrzystością Bożej miłości, a tym samym samo życie staje się głosem. W Dziejach Apostolskich, zaraz po przemówieniu Piotra następuje opis życia pierwotnej wspólnoty, w której wszystko stawało się sposobnością do komunii (por. Dz 2,42-47): to dawało jej zdolność przyciągania” (IL 52).

Mówimy zatem o wiarygodności, a to oznacza, że jesteśmy daleko od kłamstwa, i to rozumianego *implicite* i *explicite*. Misja ma być wiarygodna, a weryfikuje, ale również i falsyfikuje ją to, co metodologicznie wnosi definicja moralna prawdy.

3. Prawda o uczestnictwie

Uczestnictwo to ostatni z trzech priorytetów dostrzeżony przez Synod. W tym miejscu odwołujemy się do prawdy logicznej, ponieważ chcemy wnikać, choćby tylko śladowo, w dynamikę uczestnictwa, czyli w te wszystkie elementy, od których ona zależy. Dotyczy to zatem

³ Rozważenie wzajemnej relacji komunii i misji wymaga osobnego naukowego przyczynku. Punktem wyjścia owego procesu uściślenia rzeczywistości komunii i misji z całą pewnością mogą być syntetycznie ujęte sugestie zawarte w niniejszym *Instrumentum laboris* na ten temat. Tutaj je pomijamy, aby nie zagubić myśli zasadniczej, adekwatnej do postawionego celu artykułu.

kościelnej *praxis*. Papież Franciszek wyjaśnia: „Komunia i misja mogą pozostać pojęciami nieco abstrakcyjnymi, jeśli nie będziemy pielęgnowali praktyki kościelnej, która wyraża «konkretność synodalności» na każdym etapie drogi i pracy, krzewiąc rzeczywiste zaangażowanie wszystkich i każdego. Chciałbym powiedzieć, że celebrowanie Synodu jest zawsze piękne i ważne, ale jest ono naprawdę owocne, jeśli staje się żywym wyrazem bycia Kościołem, działania nacechowanego prawdziwym uczestnictwem”⁴. To uczestnictwo jest i ma być zróżnicowane. Obejmuje ono różne i wszystkie podmioty Kościoła. Przygląda się każdej aktywności dziejącej się na płaszczyźnie osobowo-antropologicznej, społeczno-kulturowej i religijno-kościelnej. Rzeczowo mówi o tym *Instrumentum laboris*: „Do wymiaru proceduralnego, którego nie należy lekceważyć jako przykładu konkretności, uczestnictwo dodaje intensywność antropologiczną o wielkim znaczeniu: w rzeczywistości wyraża troskę o rozkwit tego, co ludzkie, to znaczy humanizację relacji w sercu projektu komunii i zaangażowania w misję. Chroni wyjątkowość oblicza każdego, naciskając, aby przejście do «my» nie wchłonęło «ja» w anonimowość niewyraźnej zbiorowości, w abstrakcyjność praw lub w podporządkowanie się wydajności organizacji. Uczestnictwo jest zasadniczo wyrazem kreatywności i pielęgnowania relacji opartych na życzliwości, przyjmowaniu i promowaniu człowieka w sercu misji i komunii” (IL 56).

Prawda logiczna każe diagnozować owe kościelne podmioty, zadania odpowiedzialności, różne poziomy władzy-służby, instytucje czy struktury, każe również poddawać odpowiedniej formacji (całościowej: początkowej i ciągłej), która kwestię nawrócenia uważa za pierwszoplanową. Nadto każe również czynić wysiłki „[...] na rzecz odnowy języka używanego przez Kościół: w liturgii, w kaznodziejstwie, w katechezie, w sztuce sakralnej, a także we wszystkich rodzajach przekazu skierowanego zarówno do wiernych, jak i do szerszej opinii publicznej, w tym za pośrednictwem nowych i starych środków przekazu” (IL 60).

⁴ Franciszek. *Przemówienie na otwarcie XVI Zwyczajnego Zgromadzenia Ogólnego Synodu Biskupów* (9.10.2021). <<https://www.vatican.va/content/francesco/pl/speeches/2021/october/documents/20211009-apertura-camminosinodale.html>> [dostęp: 11.07.2023].

4. Wnioski

Trzymając się założenia, że język teologiczny winien charakteryzować się definicyjną precyzją, należy również od nazwowo podanych priorytetów zawartych w *Instrumentum laboris* domagać się semantycznej dokładności.

Pojęcie komunii w Kościele jest wyraźnie określone, stąd przyłożenie do niego narzędziowo traktowanej filozoficznej definicji prawdy ma jedynie wzmacniać to poznawczo-teoretyczne przekonanie o komunii i tak je uwydatniać, aby w ramach dyskusji i analiz nie podważać tej definicji komunii.

Sięgnięcie po moralną definicję prawdy i ześrodkowanie jej na misji czyni rozumienie posłannictwa Kościoła rzeczywiście kwestią wiarygodności, która w sposób naturalny wchodzi w definicję konkretnie dawanego świadectwa. Moralny wymiar misji nadaje deklaracji (wierzę) i dydaktyce (głoszę i słyszę) skalę wychowawczą.

Logiczna definicja prawdy wprowadza w analizowaną pod jej kątem rzeczywistość logiczny porządek, którego nie należy utożsamiać ze zdrowym rozsądkiem, ponieważ ten ostatni czerpie swą „mądrość” z filozoficznych i moralnych przesłanek. Logiczna definicja prawdy „mierzy siły na zamiary”, a to oznacza, że każdemu elementowi uczestnictwa przypisuję ten, a nie inny status (miejsce i rola) działania, zapewniając hierarchiczność, ciągłość i w konsekwencji harmonię całości układowi, w naszym przypadku wspólnocie kościelnej (lokalnej i powszechnej).

Zakończenie

Trzy rodzaje prawdy to metodologiczne klucze, które zostały zastosowane, aby otworzyć bogate przestrzenie komunii, misji i uczestnictwa. W niniejszym przedłożeniu nie chodziło o dyskredytację innych narzędzi, metod czy procedur. Wybraliśmy te, ponieważ, jak się wydaje, one nie tylko otwierają, lecz również pilnują granic, których nie należy przekraczać, aby nie popaść w niebezpieczeństwo denotacyjne, które zawsze zniekształca konotacyjne znaczenie pojęć i definicji.